

Johann Andreas Danz

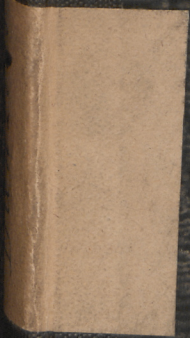
J. A. Danzii, P.P. [...] sive Nucifrangibulum Scripturae V. T. Ebraeae : cuius Pars haec II. Syntactica omnes linguae Idiotismos, vocumque coniunctarum invicem valorem, ita enucleat, ut sensus literalis genuinus promineat apertissime ...

lenae: Bielkuis, 1686

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766347230>

Druck Freier Zugang

17
1.2

CIC-1947^{1.2.}

1056.

I. A. DANZII, P. P.

חֲלִיפֵי חֲגוּזִים

five

NUCIFRANGIBULUM

Scripturæ v. t. Ebrææ.

cujus

PARShæc II. SYNTACTICA

omnes lingvæ Idiotismos,

*vocumque conjunctarum invicem valorem, ita
enucleat, ut sensus literalis genuinus
promineat apertissime.*

Cod. Babyl. Hbagiga f. 15. b.

*R. Meir invenit Malum punicum, cujus interiora
comedit, abjectis corticibus.*

J E N Æ,
SÛMTV IOH. BIELKII, BIBLIOPOLÆ
clō Isc LXXXVI.

Ag. Tychsen
1760

Publica
Academiae
Rostochiensis

PARS II.
SYNTACTICA.
CAP. I.
DE NOMINE.
§. I.

Dem Nomen sub utroq;
Genere repetitum, de-
notat rei significatæ Uni-
versalitatem ^a.

§. 2. Pro Neutro Latino-
rum substantivè usurpa-
to, communiter adhibetur Fœmininū ^b
nonnunquam etiam Masculinum ^c.

A

§. 3. Ad

(2) Jef. 3. 1. משען ומשענה Eccl. 2. 8.

אאתם השבתם עלי רעה אלהים Gen. 30. 20.

אין כפיהו ונכונה Psalms. 5. 10. חשבה לטובה

למה טוב היורה הארם לבדו Gen. 2. 18.

למה זרה צחקרה שורה Gen. 18. 13.

§ 3. *Adjectivum* (& sic *Participium* atq; *Pronomen*) cum *Substantivo* (in eodem *Genere*, *Numero* ac *Casu*) construendum, in statu absoluto *Eidem postponitur* ^d. (β) *Prepositivum* verò aut *significationem Verbi substantivi* includit ^e, aut in *substantivum degenerat* ^f. vel *in super* (γ) *in Regimine positum*, indicat, *Substantivum sequens in diverso à se Casu esse efferendum*; eo nimirum, quem *Adjectivum latinum postulat* ^g.

4. *Numeralia Cardinalia ut plurimum* ^h, & nonnunquam etiam **י רב**,
Sub-

- d) Gen. 2. 3. עץ נחמד 9. זיום השביעי Amos 8.
 3. חרב חרה Gen. item Foem. Ez. 5. 1. כיום ההוא
 3. 4. האשה Deut. 17. 5. המתהפכר
 טוב העץ למאכל e) Gen. 3. 6. היא
 ea arbor. ibid. ונחמד העץ להשכיל Gen. 2. 4.
 אלה תולדות השמים והארץ f) Gen. 17. 14.
 ערל זכר Præputiatus masculus. g) Gen. 49. 12.
 חלילי עינים מיון ולבן שנים מחלב
 rubicundus oculis - candidus dentibus. Nah. 1. 3.
 עשר שנים ותשע h) Gen. 5. 14. וגרול כוח
 פרים שנים עשר על sed Efr. 8. 35. מאות שנה
 כל ישראל אילים תשעים וששה ככשים
 (י) שבעים ושבעה צפורי חמאת שנים עשר

Substantivis suis præponuntur, idque in formâ sæpe Constructâ k.

§. 5. Numeralia Cardinalia à Tribus ad decem, Substantivis suis adherent in genere discrepante l. Id dum alia quædam imitantur, non tam ad formam Substantivi respiciunt, quàm ejus significationem, vel aliquam vocem convenientis generis ex contextu subaudiendam m.

A 2

§. 6.

1. Chr. 28. 5. כִּי רַבִּים בָּנִים נָתַן לִי יְהוָה
 fed Gen. 24. 25. גַּם מִסְפּוֹא רַב עִמָּנוּ k) Gen.
 5. 6. חֲמֵשׁ שָׁנִים וּמֵאָת שָׁנָה l) Ez. 40. 48.
 שְׁלוֹשָׁה בָּנִים fed Gen. 6. 10. שְׁלוֹשׁ אֲמֹרָה
 Ex. 25. 12. אַרְבַּע טַבְעוֹת זָהָב fed Gen. 14. 5.
 חֲמֵשׁ אֲמוֹת Ex. 27. 1. אַרְבַּעַה מַלְכִּים
 Num. 7. 17. חֲמֵשׁ עֲתוּרִים חֲמֵשׁה
 Ex. 26. 9. שֵׁשׁ יְרוּעוֹת fed Gen. 30. 20. שֵׁשׁ
 Gen. 41. 2. שֶׁבַע פְּרוֹת fed 2. Chr. 29. 21.
 שִׁמּוֹנָה אֲמֹרָה 1. Reg. 7. 10. שְׁרִים שֶׁבַע
 fed 1. Sam. 17. 12. שִׁמּוֹנָה בָּנִים Deut. 3. 11.
 חֲשֵׁעַה חֲרָשִׁים fed 2. Sam. 24. 8. תֵּשַׁע אֲמוֹת
 1. Chr. 6. 46. עֶשְׂרֵי עָרִים עֶשֶׂר fed Jud. 6. 27. עֶשְׂרֵי
 Gen. 49. 15. וַיִּירָא מְנוּחָה כִּי m) Gen. 49. 15.
 מְנוּחָה aliàs v.g.c. 8. 9. dicitur מְנוּחָה טוֹב
 quo cum constructur טוֹב; vel cum מְנוּחָה

§. 6. Numeralia Cardinalia infra Decem, Numeratum exigunt Plurale ^o; supra decem verò, plerumq; Singulare ^o.

§. 7. Numerale Cardinale (α) sæpe ponitur pro Ordinali ρ ; interdum pro Proportionali η ; haud rarò etiam commodè redditur adverbialiter ^r. (β) *Duplicatum* verò sumitur distributivè ^s.

§. 8. Numerale Ordinale ^r, itemque Nomen Patronymicum ^r, sub terminatione Fœminina sæpius adverbialicit.

§. 9.

דבר, ante מנוחה subintellectis. n) huc referri possunt exempla ad (I) tradita. ^o) Ez. 40. 49. אורך האולם עשרים אמה ורוחב עשתי עשתי עשרה sed Ex. 26. 7. עשרה אמה ושתים עשרה מצורה Ex. 24. 4. ורועיר Gen. 1. 5. לשנים עשר שבטי ישראל יום אחד *Unus* i. e. Primus: Id quod in numeris Decemium sperantibus perpetuum, ut Ez. 1. 1. ויהי ושלם שנים Ex. 12. v. 3. 6. 8. בשלשים שנה שבע ופול צרוק Prov. 24. 16. reſtituat dupl. r) מכל הבחמה הטהורה septies. s) Gen. 7. 2. תקח לך שבעה שבעה ויקרא מלאך יהוה אל אברהם Gen. 22. 15. שנייה מן השמים iteratò ^u) Dan. 2. 4. וירכרו הכשרים למלך ארמית i. e. Chaldaicè.

§. 9. Substantivis diversorum Generum præeuntibus, Adiectivum &c. vel cum propinquiori convenit ^x, vel in Masculino effertur ceu digniori ^y.

§. 10. Substantivis dominium significantibus, quæ sub formâ etiam plurali de unico dicuntur, Adiectivum &c. cohæret sæpius in Singulari ^z. Aliis verò talem significationem non importantibus hæc constructione junctum, sumitur distributivè ^a.

§. 11. Adiectivum Substantivo Constructo junctum sæpe id ipsum ante se post Genitivum latinorum repetit in formâ absolutâ ^b.

§. 12. *Comparativus* Positivo nullam specialem inducit formam; sed hoc in

A 3

com-

x) Jer. 7. 20. אפי וחמתי נתכרתי y) Deut.

28. 32. בניך ובנותיך נתונים לעם אחר

z) Gen. 39 2. ויהי בבית ארוננו המצרי

Jef. 19. 4. כיר ארונים קשרו Ex. 21. 29. גם

אם אלהים הוא Jud. 6. 31 בעליו וומר

2. R. g. 19. 4. ירב לו כי נתן את מזבחו

אשר שלחו מלך אשור ארוננו לחרף

אלהים sed 1. Sam. 17. 26. אלהים חי

וישר משפטך Pfam. 119. 137 a) היום

& rectum est quodlibet iudiciorum tuorum b) Pf.

communi suâ terminatione relicto, *alteri voci*, quâ cum instituitur comparatio, & quæ superatur, præponit מן vel ד c. quod, si significationem Positivi latinè retines, redditur *præ, magis quàm &c.* Significatione verò Comparativi assumptâ, omittendum; nomine, cui præponitur, in Ablativo prolato.

§. 13. Interdum *Nomen, Qualitatem* quâ inter se comparantur, *exprimens, omittitur* d.

§. 14. *Superlativus* formatur, si 1. alteri comparationis membro, quod se vincitur, præfigatur ב c, vel id ipsum efferatur in Genitivo; eâ voce, quæ Superlativum latinorum exprimit, in Regimine positâ f. 2. Positivo addatur
מאד

12. 8. אמרות יהוה אמרות שהוררות
sed Psalm. 19. 10. יהוה שהוררה Ez. 5.
16. והנחש. 1. Gen. 3. c) חצי הרעב הרעים
השרה callidus præ, vel
callidior omni d) Jef. 10. 10. מירושלים
Kimchi inserit חזקים Vid. Ecl. 9. 17. e)
Gen. 6. 9. נוח איש צדיק תמים היה ברורותיו
justissimus, integerrimus fuit generatiorum særum. f)
1. Sam. 21. 8. אביר הרועים amplissimus pastorum.

כֹּאֵר g. 3. Positivus continuò repeta-
tur h. 4. Substantivum non constru-
ctum cum substantivo alio rei diversæ,
sumatur adjectivè i. 5. Substanti-
vum se ipsum k, aut Synonymum l,
regat in Genitivo. 6. Nomini, quali-
tatem in quâ inter se comparantur, ex-
perimenti, apponatur aliquod ex Nomini-
bus divinis מֵ אֱלֹהִים n, יְרֵחַ o,
vel יְהוָה p.

§. 15. Elegantiam linguæ dicunt,
cum pro Adjectivo usurpatur Substanti-
vum,

חכמות Jud. 5. 29. כְּרוֹנִי Pf. 2. 13.
h) והנה טוב מאד Gen. 1. 21. g) שְׂרוּתִיהָ
רע רע Pro. 20. 14. עמוק עמוק Ecl. 7. 25.
Vid. Gen. 25. 30. Jud. 11. 25. 1. Sam.
2. 3. i) והארץ היתה תוהו ובוהו Gen. 1. 2.
i.e. vastissima & inanissima. Vid. c. 3. 6. c. 12. 2. c. 46.
1.) עבר עברים Gen. 9. 25. k) Dan 2. 41. m) ארמת עפר c. 12. 2. בחסף טינא
n) עיר גְּרוּלָה לאלהים Jon. 3. 3. i.e. maxima.
o) ארזי ארז Pfalm. 80. 11. cedri altissimæ. Sic
p) שלהבת ירה Cant. 8. 6. Pfalm. 104. 16.
Vid. 1. Sam. 16. 12. 2. Chr. 18. 13. עצי יהודה

vum, præcedente Præpositione זמן, ac ל^s, vel etiam Adverbium t.

§. 16. Substantivum idem I. continuè in eod. Casu repetitum, designat i. distributionem ^u, vel 2. augmentum ^x, aut 3. continuationem ^y, certitudinem, emphasin ac vehementiorem animi affectum ^z. II. Interpositâ verò copulâ ו, sæpe diversitatem denorat, seu varietatem ^a. §. 17.

q.) 1. Chr. 26. 14. בשכל יועץ id est consiliarius prudens. r) Jerem. 31. 10. וחזירו באיום ממרחק i. e. remotis. s) Jes. 1. 5. כל ראש לחלי i. e. morbidum, Conf. seqq. Sic l. c. v. 14. היו עליו לטורח i. e. onerosa. Jud. 1. 28. למס i. e. tributarius. t) Pro. 3. 25. אל תורה מפחד פתאום i. e. pavore subitaneo. u) Num. 17. 17. וקח מטה מטה à singulis iflorum baculum. x) Gen. 14. 10. ועמק השדים בארות בארות חמר Deut. 16. 20. צדק צדק תרדוף היכל יהוה היכל יהוה היכל יהוה Jer. 22. 29. ארץ ארץ ארץ שמעי המרה אליו אליו למרה Psalm. 22. 1. דברו יהוה עזבתני a) Psalm. 12. 3. בלב ולב ידברו atque alio animo. sed 2. Chr. 19. 5. לעור לעור i. e.

§. 17. Sic Sententia eadem continuò repetita, distributionem indicat ^b.

§. 18. Duorum Substantivorum, Synonymorum potissimum, conjunctionum invicem, alterutrum vim adjectivi exprimit, cum insigniori aliquà emphasi ^c.

§. 19. Casus Obliquos non indicant per Terminationes, sed -- 1. per Particulas ab initio prepositas; Dativum scil. per ל ^d; Accusativum per אֶ, cum verbo activo constructam ^e; Ablativum verò per מן ^f vel ב ^g; atque Genitivum

B

per

in unaquaque civitate. ^b) Ez. 4. 6. יום לשנה

יום לשנה diem pro quolibet anno dedi tibi. Num. 17. 21. זיתנו אליו כלא

זיתנו אליו כלא זשיאיהם מטה לנשיא אחד מטה אחד

pro quolibet Principe baculum unum. ^c) Gen. 1. 26. בצלמנו כדמותנו

in imagine nobis similimâ. 1. Chr. 22. 5. לשם ולתפארת

ad nomen gloriosissimum. ^d) Gen. 48. 1. ויאמר ליוסף

פצתה את פיה, ^e) Gen. 4. 11. לקחת אחיך

שלשיתך. ^f) Gen. 24. 50. מיהורה וצא הדבר

peste morientur, ^g) Ez. 5. 12. ברבר ומתו וברעב וכו' אשר לקחתי מן

& fame. Gen. 48. 2.

per **שׁל** h. 2. per Pronomina ⁱ, ut plurimum *Suffixa* ^k; quæ in genere ac Numero cum præcedente Nomine vel Pronomine, cujus Casum obliquum indicent, convenientia, ei semper apponuntur voci, quæ causa est Casus obliqui. Nam *in quocunque Casu hujusmodi Pronomina reddi debebant, in eodem efferatur præcedens Nomen vel Pronomen nudè absque nota Casus obliqui positum, significatione illorum Pronominum deinceps omisâ.* 3. per solam Constructionem: ubi Genitivus indicatur per præcedens ^{lecto} Substantivum Constructum ^l, reli-

מטתו של שלמה gladio & arcu meo. h) Cant. 3. 7. **זכר ונקברה ברא אתם** masculinum & foemellam creavit. Cant. 3. 2. **ששים גבורים סביב לך** circa lectum Salomonis. k) Gen. 28. 13. **הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה** terram, super quam cubas, tibi dabo. Gen. 24. 27. **אנכי בדרך נחני יהוה** me in hâc viâ duxit, Gen. 49. 8. **יהודה אתה על יודוך אחוך** te laudabunt, l) Gen. 1. 20.

reliqui Casus vel per Verbum, vel per præpositiones præmissas ^m.

§. 20. *Duorum Substantivorum res diversas significantium Prius* vel 1. ponitur in Statu Constructo ⁿ. vel 2. assumit Suffixum tertiæ Personæ; quod cum altero illo Substantivo latinè in Genitivo Casu efferendo, in Genere & Numero coincidit ^o. Atque hoc ultimum ordinariè usurpatur, si Genitivus latinorum hîc præmittendus est ^p. ve etiam 3. post Suffixum in priori assumtum, posteriorio-

B. 2

sterio-

למן ^m) Deut. 4. 32. פני רקיע השמים
 היום אשר ברא אלהים ארם על
 לכן כל חורג קון ^{Gen. 4. 15.} הארץ
 מכר חורג, ^{pro} שבעתים יוקם
 יוקם ממנו i. e. Profectò ab omni interfectu-
 ro Cainum septuplum hîc vindicaretur. Conf. Disp.
 nostram in h. l. ⁿ) Gen. 23. 1. שני חי שרה
 ואלה ימו שני חי אברהם ^{c. 25. 7.}
 Num. 24. 3. בלעם בנו בעור filius Beoris.
 in ramis fructifera ^{Jes. 17. 6.} בסעיפיה פוריה
 חכמים עיניו בראשו ^p) Eccl. 2. 14. חכמים עיניו בראשו
 עמי נוגשו ^{Jes. 5. 12.} חכמים עיניו בראשו
 ברחיה הארץ ^{Jon. 2. 7.} חכמים עיניו בראשו
 terra ve-

steriori additur insuper nota Genitivi 9; quæ apud Chaldaeos & Syros sæpe sola hanc Constructionem efficit 1.

§. 21. In Constructione tali plurimum Substantivorum, interdum prius non in-
fuit in id quod immediatè sibi subjun-
ctum est, sed in remotius; ita ut imme-
diatè appositum vel seorsim cum subse-
quenti construatur 2, vel à subsequenti
regatur Suffixo 3, juxta §. 19. 2.

§. 22 Substantivum Rectum Genitivi
Causus,

Gen. 9) Cant. 3. 7. מִטְּתוֹ שֶׁל־שְׁלֹמֹן lectus
(ejus, sc. 78) Salomonis. Dan. 2. 20. הָיָה שְׁמָהּ דִּי הָאֱלֹהִים
est nomen (ejus, sc. 78) Dei be-
nedictum. v. 44. בְּיוֹמֵיהֶן דִּי מַלְכֵי אֲרָם
& in diebus (istorum, sc. 78) Regum istorum. 1) Dan. 2
15. שְׁלֵיטָא דִּי מַלְכָּא Princeps Regis. Matth. 3. 16.
רוּחַ דֵּי אֱלֹהִים Spiritus Dei. s) Jel. 19. 18.
חֲכָמֵי יוֹעֲצֵי פַרְעֹה i. e. Sapientes Pharaonis,
ejusque Consiliani. Sic 2. Sam. 24. 9. אֲרָם
נְהָרֵי נַחְלֵי Job. 20. 17. מִסְפַּר מִפְקַד הָעַם
נְשַׁמְרָה רוּחַ Gen. 7. 22. רֶבֶשׁ וְחִמְיָא
quod Kimchi, quia נְשַׁמְהּ de solo homi-
ne dicatur. exponit חֵיִם וְרוּחַ חֵיִם

Casus, vel Causam Efficientem ^u denotat, vel Materialem aut Formalem ^x; item effectum ^y, subjectum ^z, Objectum ^a, Adjunctum ^b, ac Similitudinem ^c.

§. 23. Substantivo Construendo absolute posito, idem subaudiendum est in forma Constructa ^d.

§. 24. Substantivum quoque cum alio nonnunquam construitur, otiose interveniente Prepositione tam conjuncta ^f, quam separata ^g. **Quin & cum Infinitivo**

B 3

Gen. 9. 5. מִרְאֵי אִישׁ אָחִיו i. e. à cujuslibet fratre, coll. 9. 29. & 9. 31. ita Ez. 1. 15. וְרֵמֹת הַחַיָּוָיִם וְרֵמֹת הַחַיָּוָיִם i. e. similitudo aspectuum bestiarum istarum. coll. 9. 19. 2. 9. 5. u) Jes. 1. 1. דָּבַר יְהוָה x) Gen. 3. 21. כְּתִנּוֹת עוֹר y) Jes. 9. 6. בְּרַחֲמֵי עוֹלָם z) Jer. 49. 36. שֵׁר שְׁלוֹם Joel 4. 19. מַחֲסֵי בְנֵי יְהוּדָה b) Psalm. 55. 24. אֲנָשֵׁי דְמוּם וּמְרֹמָה c) Jes. 1. 10. שָׁמְעוּ דְבַר יְהוָה קְצִינֵי סְרוּם הָאֲזִינוּ d) Jos. 3. 14. הָאֲרוֹן אֲרוֹן הַכְּרִיִּית pro הָאֲרוֹן הַכְּרִיִּית Vid. 2. Chr. 15. 8. f) 2. Sam. 1. 21. הָרִי בְּגִלְכֹּעַ montes Gilbox. Psalm. 132. 4. שְׁנֵי לְעֵינַי Ez. 13. 2. לְנִבְיָאֵי מַלְבָּם Prophetis animi sui. g)

finitivo ^h Substantivum *construitur*,
item *cum Pronomine Relativo* ⁱ, ac *Ad-*
verbio in naturam Nominis elevando ^k.

Ubi cum particula tam Graeca, quae in Latina non est.

§. 25. Nomina formæ constructæ Præ-
teritis ^l juncta, vel Futuris ^m, impor-
tant defectum Relativi אשר.

§. 26. Substantivorum constructo-
rum invicem sæpè modò prius ⁿ, mo-
dò posterius ^o, vim habet Adjectivi. Ubi
intervenienti pronomen posteriori suffi-
gitur, utut pertineat ad prius ^p.

§. 27.

Jud. 5. 10. יושבי על מדין והולכי על דרך
afflores judicii &c. h) Ruth. 1. v. 1. בימי שפוט
מקום אשר יוסף i) Gen. 40. 3. השופטים
שם אסור שם k) 1. Reg. 2. 31. דמי חנם Sanguines
innocentiū. l) Hof. 1. 2. תחלת דבר יהוה principio
quo locutus est. m) 2. Chr. 24. 11. בעת יבוא
tempore quo adducet. n) 2. Reg. 19. 23.
ואכרות קומת ארזיו מבחור ברשיו i. e.
Sublimes cedros ejus. & selectissimas abietes ejus.
Gen. 1. 30. כל ירק עשב complexum viridi-
tatis herbæ, i. e. omnem viridem herbam. o) Gen.
1. 11. עץ פרי fructus i. e. fructifera. v. 21. כל
עוף כנף omneitas avis alæ. i. e. omnis avis alata. p)

§. 27. Nomina איש 9, בן 1, ac בעל s (eorumque Fœminina), constructa cum aliis, constituunt Concreta denominativa ac Possessiva.

§. 28. Nomen בִּירָה in Statu Constructo positum, pro quovis continente, vase, vel loco accipitur t.

§. 29.

Jef. 2. 20. אלולו כספו Idola sua argentea. q) 1. Sam. 16. 18. איש מלחמה ונכון רבר ואיש תואר i. e. bellicosus — & formosus. Gen. 19. 4. אנשו i. e. Sodomitæ. Pro. 11. 16. אשת חן gratiosa. r) Jef. 5. 1. בן שמן oleosus Ex. 12. 5. בן שנה aanniculus Gen. 15. 3. בתי ביתי domesticus meus. Sic Deut. 13. 13. בתי ובני בלועל Jef. 23. 10. בתי צלוי מאר בתי ציון Zach. 9. 9. תרשוי בעל Ex. 24. 14. הרועי בת ורושלים litigaturus, wer Händel hat. Pro. 1. 17. בעלי ברור alatus. Gen. 14. 13. בעלת כשפים prestigitatrix. Nah. 3. 4. בעלת הכור heræ. t) Gen. 39. 20. בית הסוהר 2. Sam. 20. 3. בית המהפכת 2. Chr. 16. 10. משמרת 1. Reg. 18. 32. בית קברור אבותי Neh. 2. 3. ויעש תעלה כבית סאתים זרע Ez. 1. 27 אש בית לה סבוב igni ambitus erat circum-

§. 29. Nomina פרה (potissimum cum Praepositionibus כ^u, ל^x, atque ער^y), item שם^z iisdem apud Prophanos legibus, atque יר^q, & juxta non-nullos דבר^b, ac פנים^c, quin & ipsum רוח^d, cum aliis (Substantivis, vel Suffixis) constructa, saepè videntur ab-

circa. coll. §. 19. 2. u) Lev. 25. §2. כפי שניו
 juxta annos suos. x) v. 16.
 לפי רוב השנים תרבוה מקנתו ולפי
 Lev. מעוט השנים תמעט מקנתו
 y) על פי השנים הנותרות. z) 27. 18.
 i. Reg. 18. והיתה לו לשם ששין
 Jer. 33. 9. וקראתם בשם אלהיכם ואני
 24. אקרא בשם יהוה Vid. Jef. 30. 27. Berach.
 ראשית חכמה יראת Bab. f. 17. 2. l. 33. feqq.
 יהוה שכל טוב לכל עושיהם ללומדיהם
 לא נאמר אלא לעושיהם ועושיהם
 לשמה ולא לעושים שלה לשמה
 וכל העושה שלא לשמה נוח לו שלא
 דבר יהוה ביד ישעיהו. a) Jef. 20. 2. נברא
 על דבר הכסף. b) Gen. 43. 18. per Jesaiam.
 על פני c) Gen. 4. 20. propter argentum illud.
 ועבר עליו. d) Num. 5. 14. רקיע השמים
 si invaierit eum Zelotypia, Fab. 27.

abundare; nisi interdum dicas exprime-
re Pronomen reciprocum.

§. 30. תָּוֶךְ ^e & קָרֵב ^f (*medium*) vel nihil
addunt ei, quo cum conjunguntur; vel
non præcisè medium æqualiter ab ex-
tremis distans significant.

§. 31. Nomina אִישׁ, אִשְׁרָא, ac זָכָר ^{א. אדם} ^{א. אדם}
(non constructa) sæpè infinite sumun-
tur, pro *Aliquis, quispiam* ^g; haud rarò
2) distributivè, pro *Unusquisque, singuli,*
quilibet ^h.

§. 32. Idem אִישׁ (atque אִשְׁרָא) re-
latum ad præcedens aliquod substanti-
vum,

Locman. ^{א. אדם} ואהלקת רוחי ^{i. e. hinc perdidisti me}
ipsam. Vid. Fab. 14. & 32. Joh. 11. 33. ^{א. אדם} ^{א. אדם} ^{א. אדם}

Deut. 26. 12. והבאתה אל תוך ביתך ^e

& introduxeris eam *in* domum tuam. Lev. 16. 29.

הגֵּר הַנֶּגֶר הַנֶּגֶר ^{inter vos.} f) Gen. 48.

נֶגֶר לְבִי ^{Jer. 23. 9.}

וּלְבֵית עִמְרָם ^{intra me.} g) Gen. 45. 1.

אִישׁ אֶתוֹ ^{nec substitit quispiam cum eoi.} 1. Reg.

7. 14. בֶּן אִשָּׁה אֶלְמָנָה הוּא ^{filius viduæ}

הַלֵּאל וְסָכִין זָכָר ^{h)} Job. 12. 2.

אִישׁ לְלִשְׁוֹנוֹ ^{quilibet secundum lit-}

Annus °, vel *Mensem* p, significantibus postposita, infert illis tempus completum: Sed in regimine *Annis* preposita, videtur abundare q.

§. 35. Nomen *Conjugatum*, aut *Cognatum*, vel Verbi sui significationem intendit r, vel effectum ac objectum actionis innuit s.

§. 36. *Dualis* Terminatio ים -- non semper significationem vocis eà affectæ duplicat r.

C 2

§. 37.

מקץ שנתים ימים o) Gen. 41. 1. תאכלנו
i.e. post duos annos completos, Vid. 2. Sam. 13. 23
c. 14. 28. Jer. 28. v. 3. II. p) Gen. 29. 14. ויבש
ימי שני מגורי שלשים q) Gen. 47. 9. ויבש
שני חיי ולא השיגו ארץ ימי שני חיי
יחרד יצחק חרורה גדולה ער מאד
Gen. 7. 4. וחרה אף יהוה בככם s) Gen.
I. II. חרשת הארץ רשת עשב מוריע
Gen. 4. 3. וצורה לי צר t) Gen. 4.
24. כי שבעתים יוקם קין si septuplum,
non quatuordecies. Eccl. 10. 18. בעצלתים

§. 37. *Pluralis* pro singulari positus, magnitudinem rei exprimit, ac excellentiam ^u.

§. 38. *Verbalia* (loco Infinitivi usurpata) eleganter regunt Casum verbi sui ^x.

CAP. II.

DE PRONOMINE.

§. 39. *Pronomina*, maximè Separata, soepè aut pro ipso *Verbo Substantivo*, ejusdem cum Pronomine personæ ac numeri, ponuntur, aut illius significationem includunt ^a: quorum hoc semper obtinet, si substantivis præponantur.

fundamenta
§ 39. 4 (β)

§. 40.

המקרה ימך pigritiâ attenuatur contignatio. u) Job. 12. 7. שאל נא בהמורה

חכמות Coll. c. 40. 15. seqq. Pro. 1. 20. ותורה

באהבתו x) Gen. 29. 20. בחוץ תרונה

אותה eò quod ipse diligeret eam. Deut. 10. 12.

ליראה את יהוה אלדיך Jef. 11. 9.

כי מלאה הארץ דעה את יהוה

a) Gen. 3. 10. עירום אנכי nudus ego i. e.

facm. Gen. 42. 11. כולנו בני איש אחר נחנו

כנים אנחנו omnes nos filii viri unius nos

i. e. sumus, honesti nos i. e. sumus. Gen. 3. 11 מי

§. 40. Sed הוּא & הוּא cum Pronominibus Personalibus primæ ac secundæ personæ constructa, videntur etiam earum personarum verbum substantivum exprimere ^b. nisi malis significationem reciprocam *ille ipse, idem* &c.

§. 41. *Demonstrativi* in eadem sententiâ repetitio indicat distributionem ^c.

§. 42. הוּא (*a*) interdum indefinitè sumitur ^d; nonnunquam relativè ^e.

C 3

at

Ruth. 3. 9. הגיר לך כי עירום אתה

מרגלים אתם Gen. 42. 9. 14. מי אתה

Gen. 3. 9. איכה ubi tu, i. e. ubinam es? Gen.

וידעי v. 7. וכי תאורה הוא לעינים 3. 6.

אחותי היא Gen. 20. 2. כי עירומים הם

זה הבכור c. 48. 18. כי טובות הנרה c. 6. 2.

הוא Ruth. 1. 19. hic subint. est primogenitus.

אלה תולדות השמים Gen. 2. 4. נעמי

אני הוא b) Jel. 41. 4. והארץ

אתה sum; vel ego subint. sum ille ipse. Psalm. 44. 5.

הוא מלכי אלהים tu ille. i. e. es rex meus

&c. c) וקרא זה אל זה & clamavit hic ad

hunc, i. e. unus ad alterum. d) ורוד 1. Sam. 17. 12.

בן איש אפרתי הזרה Ephratei cujusdam. e)

at (β) Numeralibus præpositum f, aut vocibus מֵרָ s, לְמָרָ h, atque עִתָּוָה i subjunctum, commodè redditur *nunc, jam, modò, tandem &c.*

§. 43. Quanquam Scriptura, in significatione Pronominis, נָפֶשׁ tantum de subjecto intelligente usurpet, עֵצָה verò de re quâcunque aliâ: Autores tamen Profani etiam עֵצָה ad Personas transferunt k.

§. 44. Etiam מִיָּמַר *verbum* l &c. m, interdum Pronomina supplet Reciproca.

§. 45.

Psalm. 104. 8. אֵל מְקוֹם זֶה יִסְדַּרְתִּי ad locum, quem fundasti. f) Num. 14. 22. וַיֹּנְסוּ עַל מַדְבָּרֵינוּ *jam* decem vicibus. g) 2. Reg. 1. 5. מַה זֶה שָׁבַתָּה *quare jam* rediistis? Conf. 1. 51. h) Gen. 18. 13. לְמַה צָּחַקְתְּ שָׂרָה *quare tandem* risit Sara? i) 2. Reg. 5. 22. הֲנֵנּוּ עִתָּה זֶרָה בָּאוּ אֵלַי שְׁנֵי נְעָרִים *Ecce nunc modo* venerunt. k) Vid. R. Sal. b. Melech ad Gen. 29. v. 14. Rambam Praefat. ad *Jad Hhasaka* כָּל אֶחָד וְאֶחָד כּוֹתֵב *quilibet scribit sibi ipse.* Pircke Aboth c. z. אֵל תְּחַזֵּק טוֹבוֹתָ לְעַצְמְךָ *ne retine bonam tibi ipse.* l. c. cap. 1. וְכִשְׂאֵנִי לְעַצְמוֹ *quod si ego mibi ipse.* 1) Gen. 28. 15. מִיָּמַרְתִּי

§. 45. Particulæ Relativæ אשר præpositæ, sæpius non regunt Relativum hoc, sed ejus antecedens מי n, vel מה o, (ille, illa, illud,) aut locus p, commodè subintelligendum.

§. 46. Hoc ipsum אשר sæpius abit in naturam Particularū Ut q, quod r, nam s, quia

אתרעי Ebraicè עמך אכרי Jef. 42. 1. בסעוך
 רצתו נפשו Ebr. ביה מיסרו Job. 1. 10.
 אתה שכת Ebr. מימרך טללתה Jef. 63.
 קיומתה להון במימרך coll. Ebr. 6. 13.
 קיים יהוה צבאורת במימריה Jer. 51. 14.
 בנפשו Ebraicè Ruth. 3. 8. פלטיאל
 נאץ טיפא בין מימריה ובין מיכאל m) Vid. ad §. 29. (d). Hinc pro רוח Ebraeorum subinde in Targum ponitur מימר, v. g. Jef. 4. 4. c. 30. 28. & c. n) Gen. 44. 4. זוסף אמר לאשר & Joseph dixit Ei qui præerat domui suæ. o) Ruth 2. 9. ושתורה מאשר & bibas de eo quod haurient. Vid. v. 2. p) Ruth. 1. 16. כי אל אשר nam ad locum quò ibis, ibo. Vid. Ez. 42. 14. q) Gen. 11. 7. אשר לא ישמעו איש הגיד להם אשר רעהו ר) Esth. 3. 4. שפת רעהו אשר מי אל s) Deut. 3. 4. הוא יהודי

quia, quandoquidem ^t, si ^u, quum,
quando ^x, quò ^y, ubi ^z, Et ^a, quam-
vis ^b, ecce ^c, certè, imò, quinimò ^d.

§. 47. מי quis (a) cum לא non Uni-
versaliter affirmat ^e: (β) absq; eo inter-
dum vel universaliter negat ^f, vel pau-
citatem, ac difficultatem ^g, indicat:
inter-

ואשר Deut. 23. 5. t) בשמים בארץ
u) Deut. 11. 27. שכר עליך את בלעם
את הברכה אשר תשמעו אל מצות
אשר תבואן הצאן x) Gen. 30. 38. יהיה
y) Num. 13. ubi Conf. Michl. Jophi.
z) באנו אל הארץ אשר שלחתנו
Num. 20. 13. המה מי מריכרה אשר רבו
הנה a) Eccl. 5. 17. בנו ישראל את יהודה
bonum & pulchrum. b) Num. 12. v. 11. אל נא תשת עלינו
quam- vis stultè egerimus, & quamvis &c. c) 2. Sam. 2. 4.
אנשו וביש גלעד אשר קברו שאור
Jabes - Gileaditæ ecce sepeliverunt Saul. coll. f. 27. d)
כבר היה לעולמים אשר Eccl. 1. 10.
מי לא ידע e) Job. 12. 9. היה מלפנינו
quis non novit? i. e. omnes norunt. f) Ex. 2. 14.
מי האמין לשמועתנו? i. e. nemo &c. g) Jer. 53. 1.

interdum extenuationem *h*, ac contemptum *i*: haud rarò etiam votum *k*, ac fiduciam *l*.

§. 48. Idem מי Substantivo postpositum *m*, aut notatum cum ל *n*, effertur in Genitivo.

§. 49. Coacta fit Oratio, nisi מי interdum pro interrogativo Rei מה *o* tam pronominaliter *q*, quàm adverbialiter *p* accepto, habeas.

§. 50. מה interdum virtutem habet Exprobrandi *q*, vel expostulandi *r*:

D modò

quis credit i. e. quàm pauci &c. *h*) 1. Sam. 18. 18.

מי אני quis ego sum, qui sc. ausim cum Rege contrahere affinitatem? *i*) Jud. 9. 28.

מי אני מלך ומי שכם *k*) 2. Sam. 23. 15.

מי ישקני מי ושקני מי quis potabit me? i. e. ó utinam quis potaret me &c. *l*) Jon. 3. 9.

מי ירחם האלהים *m*) Gen. 24. 23.

מי אתה Cujus filia es? coll. *n*) Gen. 32. 18.

מי אתה ולמי אלה לפניך *o*) 1. Sam. 18.

מי חייך i. e. quæ vita mea? Jon. 1. 8.

מי חייך propter quid? *p*) Amos 7. 2. 5.

מי יקום יעקב מי condona quæso quomodo aliàs &c. *q*) Gen. 44. 15.

מי מעשי מה Gen. 31. 36.

modò *exaggerandi* ^s, vel *admirandi* ^t:
nonnunquam *extenuandi* ^u: rariùs et-
iam *insultandi* ^x.

§. 51. מִּמֶּנּוּ demonstrativo præposi-
tum, sæpiùs significat *Quare* ^y: aliàs
convenienter nonnunquam redditur
quàm vel *quantus*, aut *quantopere* ^z.

§. 52. Interrogativum tam Perso-
næ ^a, quàm Rei ^b, Relativo מִּשֶׁר
præpositum, assumit significationem re-
lativam *ille* ^a, *illud* ^b.

§. 53. Interrogativa hæc sæpè su-
mun-

מִּמֶּנּוּ אֲבִיר שֶׁמֶךְ s) Psalm. 8. 2. חֲטָאתִי
מִמֶּנּוּ נִרְאֶה t) Gen. 28. 16. בְּכָל הָאָרֶץ
אֶרֶץ אַרְבַּע u) Gen. 23. 15. הַמָּקוֹם הַזֶּה
מֵאֹרֶת שֶׁקָּלָ כֶּסֶף בִּינִי וּבִינְךָ מִמֶּנּוּ
מִמֶּנּוּ מִה נִתְנַתִּי x) Jer. 22. 23. הֲיִנְיָ
מִמֶּנּוּ נִכְבֵּר הַיּוֹם 2. Sam. 6. 20. וּמֵה זֶה
וּמֵה זֶה y) Jud. 18. 24. מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
& *quare nunc dicitis* &c.
coll. J. 42. Gen. 3. 13. מִה זֹאת עָשִׂיתָ *quare*
hoc fecisti ? z) Eccl. 1. 6. מִה שֶׁהִיָּה הוּא
a) שִׁוְהִיָּה וּמֵה שֶׁנַּעֲשָׂה הוּא שִׁיעֲשֹׂרָה
Ex. 32. 33. מִי אֲשֶׁר חָטָא לִי *ille qui* (vel *qui-*
cunque) *peccat contra me* &c. b) *Pirke Abhoth* c. 2.

muntur infinitè absque interroga-
tione ^c.

§. 54. ׀ nominibus, itemque Parti-
cipiis, ac Pronominibus tertiæ perso-
næ, immediatè præfixum, *Articulum*
denotat tam Definitum ^d, *quàm inde-*
finitum ^e.

§. 55. Adjectivo cum suo Substantivo
absque Ellipsi verbi substantivi constru-
cto, nunc alterutri ^f præfigitur Arti-
culus, nunc utrique ^g; absque ulla ta-
men mutatione Positivi in Superlati-
vum.

§. 56. Nominibus 1. Propriis homi-
num ^h, 2. Constructis ⁱ, 3. Suffixa
D 2 geren-

מִן שְׂבוּבָה *id quod respondeas.* ^c) Gen.

43. 22. לֵב יָדַעְנוּ מִי שֵׁם כִּסְפֵנוּ

מִן רֵאיוֹתָם Jud. 9. 48. באמתחותינו

חֹרֶם הָרוֹמֶשׁ עָלָיָהּ ^d) Gen. 1. 26. עשיתי

אֶרֶץ הָאָרֶץ הַזֹּאת ^e) Gen. 42. הארץ

27. וּפְתַח אֶרֶץ שֵׁקוֹ & aperuit *Ali-*

quis saccum suum. Vid. Jer. 7. 4. 16. ^f) Jer. 2. 2.

הָרִים הַגְּבוּהִים Psalm, 104. 18. הגפן נכריו

הָרִים הַגְּבוּהִים ^g) Gen. 7. 19. הגבוהים

כָּל הַמְּמַלְכוֹת ⁱ) Jer. 25. 26. הענק Jud. 1. 20.

gerentibus k, 4. Verbum substantivum includentibus, *Articulus non præfigitur*; nisi quando rarissimè h, j, k, ad singularem emphasin denotandam una sola restrictio non videbatur suffecisse. Pronominibus autem primæ ac secundæ personæ nunquam apponitur.

§. 57. Si nomini Constructo ^l, vel construendo ^m, præfigatur Articulus, idem nomen absque Articulo constructè repeti debet, prius autem cum Articulo in statu efferatur absoluto ^l, ^m.

§. 58. ה sub forma *Articuli*, Præterito ⁿ, Futuro

הארץ k) Jos. 7. 21. בתוך האהלי Vid. Kim-
 chi Michlol fol. 14. col. 4. fol. 15. col. 1. l) 2. Reg. 23
 על המזבח pro על המזבח אל
 מים היין m) Jer. 25. 15. מזבח בית אל
 quem- pro החמור החמור
 admodum dicitur Num. 32. 1. והנה המקום
 הקול קול יעקב Gen. 27. 22. מקום מקנה
 וכל n) 1. Chr. 26. 28. והירים ירי עשו
 & omne quod ההקדוש שמואל הוואה
 consecravit &c. 2. Chr. 1. 4. בהקין לו דוד

Futuro °, & Præpositioni p, junctum,
ac nonnunquam ante Participia 9 &
Nomina 1, vim habet Relativi אשר.

§. 59. Sub hâc ipsâ Articuli formâ ה
interdum *distributivum* seu *Universale*
est, *quicumque, quilibet* °; interdum
Vocativum seu *Patheticum*, pro ô t.

D 3

§. 60.

in locum quem constituerat ei David, coll. §. 45. o)

Jud. 13. 8. ומה נעשרה לנער הוולד quid
faciemus puero illi, qui nascetur. p) 1. Sam. 9. 24.

וירם הטבח את השוק והעליוה &
attulit coquus armum quemdam, & quod ad illum.

Mich. 1. 11. מספר בירת האצורה luctus do-
mus quæ prope, i. e. propinquæ, coll. §. 15. q) Eccl.

3. 21. מי יודע רוח בני האדם העולה

למעלה ורוח הבהמה היוצרת היא

למטה למטה לארץ quotusquisque est (coll. §. 47. g.)

qui expendat animam hominis, quæ ascendit sursum,
vel quod ascendat &c. coll. §. 46. r. . Psalm. 143. 1.

כל עברי יהוה העומרים בבית יהוה

coll. Psalm. 135. 2. qui stant &c. r) Gen. 16. 6.

להגיד לאיש עשי לך הטוב בעיניך

Sic ante Particulam Gen. 43. 6. להגיד לאיש

העווי לכם את

huc (Vid. §. 46. r.) vobis sit frater. s) Ex. 12. 3.

שה לפיך pro unâquâque familia. t) Num.

§. 60. Suffixa cum Objecto ad quod referuntur, in eodem Genere ac Numero conveniunt, non autem cum voce cui affiguntur ^u.

§. 61. Nominibus duobus vel pluribus Singularibus (diversi etiam Generis) præeuntibus, Suffixum plurale respondet in Genere masculino ^x.

§. 62. Suffixa si genere ^y vel Numero ^z cum suo Objecto discrepant, sæpius ad sensum objecti respectum habuerunt, non formam.

§. 63.

הקהל חוקה אחת לכם ולגר 15. 15.
 ó congregatio &c. u) Gen. 1. 25. הכהמה
 למינרה, vox מין est masc., suffixum ה verò
 foemininum coincidit cum præcedente בהמה.
 Gen. 2. 24. יעזב איש את אביו ואמו א
 א foem. habet suffixum masc. conveniens cum
 ואשתך ושני בניה אש præced. Ex. 18. 6.
 nomini masc. plut. appositum suffixum foem. singu-
 lare, conveniens cum præced. אשר. Sed Gen.
 36. 2. עשו לקח את נשיו foem. plurali adjectum
 suff. masc. singulare. x) Gen. 1. 27. זכר ונקברה
 וינחהו coll. 19. 2. y) Gen. 2. 15. ברא אותם
 2) Gen. 15. 11. בגן עדן לעברה ולשמרה

§. 63. Suffixa Particulis ^a, aut Verbis ^b, (itemque Nominibus Numerabilibus ^c) adjecta, significant personaliter, vel relativè; in tali ordinariè casu, qualem vox, cui apponuntur, postulat: Nominibus verò reliquis ^d apposita, significant possessivè.

§. 64. Suffixum Nomini status absoluti adjicitur: sed construendo adjectum, efficit, ut idem nomen in statu constructo repetatur, Suffixo omisso ^e.

§. 65. Interdum Suffixum tam Verbo (intransitivo potissimum) quam Nomini adjectum, contextu ita urgente, exponi debet tanquam à voce istâ separatum,

וירר העיט על הפגרים וישב אותם

Utroque simul discrepat Jon. 1.2. לך אל נינרה

העיר הגדולה וקרנת עליה כי עלתה

רעהם לפני עיר quia Metonymicè ponitur,

pro plur. masc. יושבי העיר incolis civitatis. a) b)

Gen. 37.13. אשלחך אליהם mittam te ad eos. c)

Num. 12. 4. צאו שלשתכם egredimini Vos

tres. v. 5. ויצאו שניהם & egressi sunt ambo

illi. d) v. 6. עברי עברי servus meus &c. e) Cant.

1.16. עיניך עיני יונים q. d. עיניך יונים

i. e. oculi tui sicut oculi columbarum. Dan. 4. 30.

ratum, insertâ unâ ex Particulis כ f, ל s, עם h, על i, אל k, atque למן l.

§. 66. Suffixa Nomini apposita, modò activè vel efficienter m, explicanda, sunt, modò passivè seu objectivè n.

§. 67.

עד די שערירה כנשרין רבה ומפרוהל
וילחמוני חנב f) Psalm. 109. 3. כצפרין
pro pugnarunt contra me frustra,
Jef. 35. 1. יוששו בם יוששום pro latabun-
tur de iis. g) 1. Chr. 17. 17. וראיתני pro
prospexisti mihi. Jud. 1. 15. נתת לי
h) ונתתה לי: statim enim sequitur:
יגור עמך לית יגורך רע e) Psalm. 5. 5.
ולית וכלו Gen. 37. 4. דבר עמו i. e. loqui
cum eo de pace. h. e. salutare eum. i) אלהים
חונרה עליך פזר עצמות חונך
i. e. Deus disperfit ossa castra metantis contra te. k)
Neh. 9. 28. ויזעקו אליך pro & clamarunt ad te. l) Jef. 44. 21. לית תנשני
pro non oblivioni traderis à me. Vid. Kimchi Michlol f. 9. fin. fol. 10. m) Jef. 38. 5.
שמעתי אם תפלהך preces tuas i. e. à te fufas. Nah. 1. 13.
ומסרותיך ושמתים! ובבית n) Jef. 56. 7. אנתק

§. 67. *Suffixum* amittit significatio-
nem Pronominis, *solumque Casum* No-
minis subjuncti *Obliquum indicat*, quo-
ties eidem, ad majorem textus perspicui-
tatem, Nomen ipsum pro quo poni de-
bebat, sive mediatè sive immediatè, sub-
jungitur. Quod si latinè inferas vocem
explanativam *scilicet* vel *nempe*, etiam
Pronomini sua constabit significatio
atque tum valebit quoque de Pronomi-
ne separato P. Vid. §. 19. 2. §. 20. 2.

E

CAP.

הפלת orationis meæ, i. e. ubi oratio ad me dirigitur.

Gen. 16. 3. וְתִרְאֶהוּ Ex. 2. 6. חֲמִסִּי עֲלֶיךָ

& vidit puerum, vel & vidit eum, scil. pue-
rum. Gen. 6. 13. הַגְּנִי מִשְׁחִיתָם אֶת הָאָרֶץ

ecce me perditurum terram, vel perditurum eos scil.

terram, h. e. incolas terræ, coll. 1. 62. Gen. 2. 19.

& וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה

omne nomen quod impositurus erat homo animæ vi-

venti, vel impositurus erat ei homo, scil. animæ &c.

Job. 33. 20. וְהִמְתָּנו חַיָּתוֹ לֶחֶם

& averſatur vita ejus panem, vel vita ejus averſatur eum nempe

panem. p) Ex. 7. 11. וַיַּעֲשׂוּ גַם הֵם חֲרָטוּמִּי

& fecerunt etiam Magi &c. vel etiam ipsi, scil. Magi &c. Jos. 1. 20.

וַיַּעֲשׂוּ גַם הֵם חֲרָטוּמִּי

& fecerunt etiam Magi &c. vel etiam ipsi, scil. Magi &c. Jos. 1. 20.

C A P. III.

DE V E R B O.

§. 68. *Præteritum* omnes *Præterito-*
rum species, scil. tam *Imperfectum* ^y,
& *Plusquamperfectum* ^r, quàm *Per-*
fectum ^s, sub se complectitur.

§. 69. *Imperativus* tantùm affirma-
tivè usurpatur ^t: *Prohibitiones* autem
per *Futurum* exprimuntur, præpositâ
particulâ אל ^u vel לא ^x.

§. 70. *Imperativus* non semper *Præ-*
ceptio.

אנכי נתן להם לבני ישראל Jer. 27.
אשר לא ועכרו אותו ארתי נבוכר-
כי בא עליה על בבל Jer. 51. 56. נאצר
ולתי ררפו אחרי Marc. 6. 22. εισελθεις της θυρατης αυτης της
αποδομας. q) Gen. 35. 5. ונתן ררפו אחרי
בני ועקב neque persequebantur &c. r) v. 7.
אשר נתתי לאברהם ibi apparuerant
&c. s) v. 12. קבר את אביך t) Ex. 20. 12.
אל תביט אחריך u) Gen. 19. 17. אל תבט
ואל תעמוד בכל הככר ne respicias post
te, neque subsistas &c. x) Ex. 20. 13. לא תגנב

ceptionem, sed quandoque & permissio-
nem significat y.

§. 71. *Imperativi* prima z, ac ter-
tia a personæ, per Futurum exprimun-
tur; cui in Profanis soepè præponi-
tur b.

§. 72. *Futurum* in sententiis genera-
libus, nec non actu continuo, etiam Præ-
sens latinorum exprimit; potissimum,
quando in eadem oratione tam Præteri-
tum quàm Futurum adhibetur c.

E 2

§. 73.

non furaberis. Vid. ¶. 73. y) 1. Reg. 22. 27.

כן תפתה וגם תוכל צנת ועשה i. e.
egrediaris & facias ita, q. d. non impediam. z) Gen. 18.

אָררה נא ואראה הכצעקתה הבארה
אלי עשו כלה ואם לא ארעה
descendam nunc (ich muß hinunter) & videam

an minus; sciam (ich muß wissen). a) Gen. 1. 3.

אור erit i. e. esto lux. coll. ¶. 73. b) Berach.

Bab. fol. 55. b. l. 16. seqq. לוייתו תלתא ולימא

להו חלמנת שבנת הזאי ולימרו ליה

חנך טבא הוא וטבנת ליחוי רחמנת

לישווייה לטב שבע זמנין לגזרו עלך

מן שמינה טבא ויהוי שבנת adducab

Tres, quibus dicat: bonum vidi somnium, qui re-

spondeant ei &c. c) Psalm. 1. 1. 2, אשרו האיש

§. 73. *Futurum* quoque vim habet Præsentis Subjunctivi, vel Imperativi ^d.

§. 74. *Participium* exprimit Præsens latinorum ^e: interdum Imperfectum ^f, vel Futurum ^g: semperque includit significationem Verbi substantivi, quando id adjectum non est.

§. 75. *Participium* verbo substantivo expresso junctum, in eodem Tempore, genere ac numero efferri potest, quo verbum substantivum, latinè omittendum, efferri debebat ^h.

§. 76.

אשר לנה הדרך בעצת רשעים
 כי אם בתורה יהוה הפצו וכתורתו
 יהנה יומם ולילה qui non ambulabit i. e.
 ambulat, & in lege ejus meditabitur i. e. medita-
 tur &c. d) Gen. 1. 24. תוצאת הארץ נפש
 חיה prodire sinat hæc terra &c. coll. ¶. 84. e)
 Ex. 2. 14. אלהרגני אתה אומר an ut inter-
 ficias me, tu dicens es, i. e. cogitas? f) Gen. 2. 10.
 ונהר יוצא מערן & fluvius egrediens erat, i. e.
 prodibat &c. g) Gen. 7. 4. הנני ממטיר לעת
 סחר i. e. pluere faciam in crastinum. h) Gen.
 1. 6. ויהי מברור & esto dividens, coll. ¶. 71.
 73. i. e. dividat. Deut. 9. 24. ממרים היותם

§. 76. *Participium* frequenter degenerat in naturam *Nominis*, ejusque sequitur *Constructionem* ⁱ.

§. 77. *Conjugationis Kal* significatio nuda est, ac simplex; *Transitiva* in aliis ^k, in aliis *Intransitiva* ^l.

§. 78. Dantur tamē certa quaedam Verba, scil. אָץ ^m, אור ⁿ, רקק ^o, הלם ^p, הפך ^q, חלש ^r
E 3

rebellantes fuistis, i. e. *rebellastis*. i) Gen. 4. 2. אָץ ^m ויהי הכרל רואה צאן ^k Pascens, i. e. *pastor gregis*. k) 1. Sam. 28. 20. לא אכל לחם ^l non comederat panem, coll. ff. 68. l) Lev. 13. 5. מד הפך ^q plaga illa subleuit. m) Pro. 29. 20. אָץ ^m ברברו ^r vir *festinans* &c. Ex. 5. 13. אָץ ^m והנוגשים אצים ^r & *exactores illi urgebant*. coll. ff. 74. f. n) Gen. 44. 3. אור ⁿ mane ^r *illuxit*. 1. Sam. 14. 29. אורו עיני ^r *illuminati sunt oculi mei*. o) Ies. 28. 28. לא ירוקנו ^r non *comminuet ipsum*. Deut. 9. 21. עד אשר רק לעפר ^r *donec comminueretur in pulverem*. p) Pro. 23. 35. און חלמו ^r *obtuderunt me*. Jud. 5. 22. און חלמו ^r *obtuse sunt ungulae equi*. q) Lev. 13. 3. ושער בנגע הפך לבן ^r & *pilus in plaga illa conversus erat albus*. Psalm. 105. 29. הפך ^r

x, נזל, u, מלא, z, מוש, s, יצק, r, חלש,
b, רמש, a, צמח, z, עצב, y, נקם
שוב

ארת מימיהם לרם *vertit aquas &c. r)*
 Job. 14. 10. וגבר ימורה ויחלש & *vir morietur*
infirmus factus: r enim interdum idem ac *postquam*.
 Vid. §. 190. s. Ex. 17. 13. ויחלוש יהושע ארת
 ואת & *debilitabit* Josua &c. s) Lev. 8. 15. עמלק
 & *sanguinem effudit*. Job. 38. 38. הרם יצק
 cum *induratur pulvis &c.*
 coll. §. 197. t) Jos. 1. 8. לנת ימוש ספר
 non *recedet liber &c.*
 Zach. 3. 9. ומשתי ארת עון הארץ ההינת
 & *amovebo iniquitatem &c. u)* Gen. 1. 22. פרו
 & *replete* has a-
 quas &c. Gen. 6. 13. מלאה הארץ חמס
 & *plena est hæc terra &c. x)* Jud. 5. 5. הרים נזלו
 & *montes diffluxerunt &c.* Jel. 41. 8.
 מפני יהורה
 & *nubes stillabunt justitiam.* y) 1. Sam. 24. 13. ונקמני יתלו צרק
 & *vindicabit me &c.* Ex. 21. 20. ונקם ינקם
 & *vindicari vindicabitur.* z) 1. Reg. 1. 6. ולנת
 & *neque contristat eum &c.*
 1. Chr. 4. 10. לבלתי עצבו ne *dolore afficiar.* a)
 Ex. 10. 5. כל העץ הצומח לכם מן
 & *omnis arbor quæ crescit vobis &c.* Eccl. 2. 6. השדה
 & *sylva produccens arbores.* b)

כ שׁוֹב ^c, שׁוֹרֵץ ^d, &c. quæ in Kal provari-
rietate contextus, modò activè seu transi-
tivè sumuntur, modò passivè seu in-
transitivè.

§. 79. *Niphal* ordinariè significat
passivè ^e: (β) in quibusdam reciprocè ac
neutraliter ^f: (γ) in paucissimis, potissi-
mum quæ in Kal inusitata sunt, activè ^g:
ac (δ) in נִדְבָר frequentativè ^h.

§. 80.

Gen. 1. 26. הרמש הרמש על הארץ reptile
quod reptit &c. Gen. 9. 2. ככל אשר תרמוש
בכל אשר תרמוש quod scaturit &c. c) Gen. 18. 33.
ואברהם שב למקומו reversus est ad lo-
cum suum. Psalm. 14. 7. בשוב יחזה שכור
כשׁוֹב יחזה שכור cum reducet Dominus &c. d) Gen. 1. 20.
וישרצו המים שרץ scaturiant &c. Ex. 1. 7.
וישרצו וכן ישראל & scaturerunt. e)
Gen. 3. 5. ונפקחו עיניכם aperientur oculi
vestri. f) Gen. 13. 8. נגש יוסף ורחל
נגש יוסף ורחל accessit Joseph & Rahel. g) Gen. 50. 24.
אשר נשבע לאברהם quam juravit Abrahamo.
Jud. 9. 45. ואכימלך נלחם בעיר pugnabit
contra civitatem. h) Mal. 3. 16. אז נרכו יראי
יהוה tunc subinde lo-

§. 80. *Niphal* sæpè usurpatur impersonaliter ⁱ.

§. 81. *Piel* vel intensivè ^k, ac frequentativè ^l significat; vel effectivè ^m, permissivè ⁿ, aut declarativè ^o.

§. 82. Quædam Verba in *Piel* actionem significant, ab actione quam in *Kal* denotabant, vel diversam ^p, vel contrariam ^q.

§. 83.

quentur &c. Vid. §. 52. i) Gen. 10. 9. על כן יאמר propterea dicitur. coll. §. 72. k) Jon. 2. 9. משמרים הבלי שוא studiosè observantes &c. l) Gen. 1. 20. יעופף על הארץ voliter. m) Deut. 4. 5. למרתי אתכם חוקים discere feci, i. e. docui. n) Nah. 1. 3. ונקרה לא ונקרה nullo modo sinet esse infantes. o) Lev. 13. 6. וטהרו & puram declarabit eum Sacerdos. p) Pro. 9. 6. ואשרו בדרך בינרה & dirigite &c. Gen. 30. 19. אשרוני בנורה beatam predicabunt me filiz. Jel. 43. 1. גאלתיך redemi te. Mal. 1. 7. גאלנוך polluimus te. Psalm. 75. 5. אמרתי אל תהולו dixi insanientibus, ne insaniat. Jel. 62. 9. והללו את יהורה & laudabunt Dominum &c. q) Ex. 32. 31. חטאתי

§. 83. *Pual*, quod ordinariè passionem denotat actioni P Piel oppositam r , rarissimè significationem Niphal obtinet s .

§. 84. *Hiphil* cum Piel ferè coincidit. Exprimit nimirum significationem Conjugationis Kal, interveniente alio efficiente t , jubente u , incitante x , permittente y , declarante z , vel quocunque modo promovente a .

F

§. 85.

חַטָּאֵנִי *peccabit &c.* Psalm. 51. 9. העם הזה
 כְּאִשְׁרֵי מִצְרָיִם *expiabis me &c.* r) Mal. 1. 12.
 שׁוֹלְחַן מְגֻמָּל הוּא *contaminata*
 אֲרוּר הַיּוֹם *(non redempta) est. s)* Jer. 20. 14.
 אֲשֶׁר יוֹלְדָתִי בֵּן *quo natus sum. t)* 1. Chr. 8.
 חֲמֹרֵי הַבְּרִיחֵי אֶרֶץ יוֹשְׁבֵי גֵר u
 לֹא *isti fugere fecerunt, i. e. fugarunt. Gen. 2. 5.*
 הַמִּטְוֶה יְהוָה אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ
 הַקָּהָל *non pluere fecerat &c. u)* Deut. 4. 10.
 לִי אֶת הָעָם *jube congregetur &c. x)* Gen.
 2. 19. וּיְבִינָה אֵל אָדָם *incitabit ut veni-*
 לֹא הַשְׂאִיר לוֹ מִשְׁתֵּן *rent. y)* 1. Reg. 16. 11.
 בָּקֹר *non sibi illi remanere. z)* Pro. 17. 15.
 מִצְרִיק רָשָׁע וּמְדַשֵּׁע צְדִיק *qui justum pro-*
 מֶלֶךְ וְהַמְלִכָה לְהֵם *nunciat impium, ac impium declarat justum. a)*
 1. Sam. 8. 22. & regna

in ead. scilicet

§. 85. Si quod Verbum in Kal inusitatum fuerit, in eâ Conjugatione, in quâ usitatum esse incipit, simplicem Conjugationis Kal significationem obtinet ^{b.}

§. 86. Si quæ in *Hiphil* usitatam Conjugationis Kal significationem Neutralelem retinent, eam intendunt nihilominus ^{c.}

§. 87. *Hithpaël* significationem, cujusdam ex præmissis Conjugationibus reciproçè in seipsum convertit ^{d.},
aut

re facies &c. Gen. 42. 38. והורדתם את
 שיבתי כגון שאולה & descendere facietis
 canitiem meam, i. e. occasionem præbebitis &c b.)
 על ונשען על יהורו sed innitetur
 &c. Gen. 32. 25. ויאבק איש עמו & luctabatur.
 2. Reg. 18. 26. גם זה מבשר annuncians bona.
 Gen. 3. 11. מי הגיד לך indicabit. c)
 כשלבג ילבינו אם יאדומו כתולע valdè albescent instar nivis; si admodum rubicunda fuerint instar Cœcci. Vid. Job. 14. v. 8. 9. d) Jes.
 5. 26. ונשאת נס לגוי & elevabit. hinc Ez.
 29. 15. לנתתנשא עור על הגוים non extolles te ipsum. Psalm. 119. 164. שבע כיום כוארת
 הלהתיר laudavi te. hinc Jer. 9. 23.

aut in se sitam declarat e vel simulat f.

§. 88. Idem tamen *Hithpaël* in quibusdam neutraliter seu intransitive significat g, sæpè cum intensione, continuatione, ac gradatione aliqua s: (β) in aliis Passivam significationem obtinet h: quin & (γ) in nonnullis simplicem, ut apparet, actionem i.

§. 89. Quæ ex diversis vel Temporibus k,

F 2

vel

לְהִתְהַלֵּל de hoc laudet se quicumque se laudaturus est, coll. פ'. 59. 74. e) Ez. 38. 23.

וְהִתְגַּדַּלְתִּי וְהִתְקַדְשֵׁנִי & magnificum me ostendam, sanctumque declarabo. Num. 1. 18.

וְיִתְלַדּוּ עִלַּי מִשְׁפָּחוֹתַי & nativitatem suam professe sunt &c. f) Pro. 13. 7. וְשֵׁן מִתְעַשֵּׂר

וְאִין כֹּל מִתְרוֹשֵׁשׁ וְהוּן רֹב est qui se debitum ostentat, cum nil quicquam habeat: & est qui pauperem se simulat, cum multæ ei sint divitiæ. g) Pro. 23. 31. אֵל תִּרְאֶה יוֹן כִּי

וְהִתְבָּרַכְוּ וְהִתְבָּרַכְוּ coll. c. h) Gen. 22. 18. וְהִתְבָּרַכְוּ וְהִתְבָּרַכְוּ

וְהִתְבָּרַכְוּ חֻקֵּיהֶן אֵל וְהִתְבָּרַכְוּ i) Jer. 37. 15. וְהִתְבָּרַכְוּ

וְהִתְבָּרַכְוּ כִּלְכִנּוֹן k) Jer. 22. 23. וְהִתְבָּרַכְוּ i. e. quæ jam olim habitasti & adhuc habitas in Libanon, quæ jam ante nidificasti

vel Conjugationibus ^l composita occurrunt, significationem aut componunt, aut exaggerant ^m.

§. 90. Quæ præter analogiam consuetam (*a*) duas priores radicales geminant, significationem augent ⁿ. quæ verò (*β*) duas posteriores duplicant, tam augere ^o significationem in quibusdam

& adhuc *nidificas* in cedris. 1) Thr. 4. 14. נעו

עוריים בחוצות נגזאלו ברם de quo

Kimchi: זאת המלה משני טורים מנפעל

ומפועל ועשו בן כי יתכן כמלה סבה

שני הטורים סבה בנין נפעל

שנגזאלו ברם מעצמם מכלתי פועל

זולתם וסבת בנין פועל שיתכן

שגזאלו אותם אויביהם ברם והנה

הם גזאלו על ידם ^m) Psalm. 7. 6.

ירדה אויב בפשי ex Kal & Piel; de quo R. Sal.

b. Melech האויב רודפו ומרדפו לאחרים

vel est *mordicus persequitur*. ⁿ) Pl. 45. 3. Jef. 17. 11.

וחלחלה *admodum cresces*. Nah. 2. 11. תשגשגני

ככל *dolor vehemensissimus*. Ez.

17. 5. צפצפורה שמו *circumspectissime* posuit

illud. Psalm. 45. 3. יכופור *valde pulcer es*. ^o)

Thr. 1. 20. מעי חמרמרו *viscera mea valde lutu-*

busdam videntur, quàm in aliis dimi-
nuere P.

§. 91. Verba *Composita* Ebraei non
habent. Sed unum idemque Verbum
pro varietate Contextus modò Simpli-
cium, modò Compositorum significatio-
nem sustinet 9.

§. 92. Verbum quod *actum comple-*
F 3 *zum*

lenta facta sunt, ut mare procellosum aestuant.

Vid. e. 2. 18. Job. 16. 16. sic Jud. 5. 6. ילכו ארכות

עקלקלור pervias valde tortuosas, Conf. Psalm.

125. 5. , Jer. 23. 12. לכן יהיה רכס להם

כחלקקור lubricitates maxima, i. e. lubri-

cissima. Vid. Psalm. 35. 6. Dan. 11. 21. 34. , Psalm. 38.

11. סחרחר לבי סחרחר cor meum indefinenter cir-

cuit. p) Lev. 13. 49. וחיה הנגע ירקק או

אמרם *subviridis, & rubicunda nonnihil.* Lev.

14. 37. והנה הנגע בקירות חיות

שקעורות ירקקות או אמרמות

fossulae subvirides aut subrubide. q) Esth. 7. 7.

והמן עמד לבקש על נפשו *stetit &c. c. 9.*

2. ואיש לני עמד בפניהם *constitit, vel*

restitit. Gen. 30. 9. כי עמדה מלדה *sub-*

stiterit. Jos. 20. 4. ועמד בתח שער העיר

tum significat, accipiendum quandoque inchoativè ^r; & contrà ^s.

§. 93. Verbum quandoque de continuatione ^t, confirmatione ^u, vel restauratione ^x rei significatæ intelligendum.

§. 94. Verbum quod *actionem* seu *effectum* videtur exprimere, sæpè de facultate ^y, debito ^z, voluntate ^a, conatu

adstet. ^r) Psalm. 37. 24. כִּי יִפּוֹל לֹא יוֹטֵל

כִּי יִהוּרָה סוֹמֵךְ יִדּוּ *cum cadet, i. e. incipit cadere, ruinam minatur; ob seqq. Vid. 1. Reg. 6. 1. coll. 2. Par. 3. 1. s)*

וַיֹּאמֶר יְהוָה לֵךְ וְקַח לָךְ *accipiat, i. e. acceptum retineat sibi.*

וַיִּחַל הָעַם לְזָנוֹת אֵל *Num. 25. 1.*

וְהָאֵשׁ עָלָיו *Lev. 6. 5. r)* בְּנוֹרַת מוֹאֵב *i. e. ignis altaris in eo continetur, materiâ subinde suppeditatâ. u)* Deut. 10. 8.

כַּעֲרַת הַחַיִּים הַבְּדִיל יְהוָה אֶת־כִּי עֲתִידָה שְׁלַחְתִּי יָדַי וְאֶךְ *i. e. jam ante separatam confirmavit. y)* Ex. 9. 15.

כִּי עֲתִידָה שְׁלַחְתִּי יָדַי וְאֶךְ *potuisssem extendere manum meam, teque percutare. z)* Gen. 34. 7. וְכֵן יַעֲשֶׂה *i. e. fieri debbat. a)* Ex. 12. 48.

וְכִי יִגֹּר אֶתְךָ גֵר *וְעָשָׂה פֶסַח לַיהוָה i. e. qui vult face-*

natu^b, permissione^c, consuetudine^d, ac occasione^e exponi postulat.

§. 95. Verbum *Potestatis* non raro ad licitum, honestum, jus, consuetudinem^f, item facilitatem^g, ac benevolentiam^h involvit respectum.

§. 96. Verba quæ *fieri, esse, aut agere* significant, sæpè non tam essentiam vel actum, quàm ejusdem notificationem, præ-

re &c. b) Gen. 37. 21. וישמע ראובן ויצולהו

מירם i. e. conatus est eripere. c) Job. 1. 21.

לקח יהורה נתן יהורה i. e. auferrè permisi-

fit. d) Gen. 29. 26. לא יעשרה כן במקומנו

i. e. non consuevit fieri. e) 1. Reg. 18. 9. מרה

חטאתי כי אתה נתן ארץ עבודך ביד

אחאב i. e. quod occasionem suppeditas pervenire

&c f.) Gen. 34. 14. לא נוכל לעשורה

הדבר הזה לתת ארץ אחותנו לאיש

למה יוכלון Gen. 43. 32. אשר לו ערלה

g) המצרים לאכור את העברים לחם

Ruth. 4. 6. לא אוכל לגאול לו i. e. non facile

potero &c h.) Pf. 101. 5. צבת עינים ורחב

לבבך לא אוכר i. e. non benevolè suffi-

prænunciationem, ac declarationem denotant i: & contrà k.

§. 97. Verba quæ *esse* vel *facere* significant, sumuntur quandoque reputativè i: & contrà m.

§. 98. Verba Affirmantia quandoque pro contrariis negantibus n, & Negativa pro contrariis affirmantibus o ponuntur. §.99.

neo. i) Gen. 27. 37. הן גביר שמתיו לך ואת כל אחיו נתתי לו לעבדים

i. e. declaravi eum potentiozem te futurum, & omnes fratres tuos ipsi futuros servos. Jer. 15. 1. שלח על פני

ביתי בורח תפלה יקרה לכל העמים i. e. projiciendos vaticinare &c. k) Jel. 56. 7. ביתי בורח תפלה יקרה לכל העמים

domus Orationis vocabitur, i. e. erit. Jel. 17. 13. ויגער בו cum increpabit, i. e. cohibebit eum. l)

r. Reg. 1. 31. והיה כשכב אדני המלך עם אבותיו והייתי אני ובני שלמה חטאים

ero ego & filius meus i. e. reputabimur &c. Gen. 42. 30. ויתן אותנו כמרגלים את הארץ

i. e. affirmavit nos &c. m) Gen. 50. 20. אלהים השכר לטובה

lua in donum. Ebr. 4. 1. ואל תעזבני לטובה i. e. ne vere frustreretur. n) Job. 2. 6. ויקרבו

הנני כבודך אך את נפשו שמור animam ejus serva, i. e. ne tollas. o) Lev. 10. 11. ויקרבו

§. 99. Verba notitiæ sæpè de effectu notitiam consequente sunt intelligenda p.

§. 100. Verbum nonnunquam præter usitatam suam significationem, aliquam ejus qualitatem, adjunctum, aut conditionem simul involvit q.

§. 101. Verbum activum interdum non effectivè, sed habitualiter significat r.

§. 102. Actio nonnunquam prædicatur de eo, qui in eam proximè non influit; sed tantummodò procurat, vel approbat,

G

probat,

לפני יהוה אש זרה אשר לא צוה

אותם *non præceperat, i. e. quod leverè prohibuerat.*

Vid. Job. 42. 3. p) Gen. 18. 19. כי ידעתיו

למען אשר יצוה את בניו ואהב

ביתו אחריו ושמרו וגו' *nam nobi, i. e. amo*

eum &c. Gen. 4. 1. וידע אדם את אשתו

ubi amare infuper per Synecd. speciale amoris signum

atque actum denotat. q) Deut. 33. 6. יחיו ראובן

ואמרתם כה' *i. Sam. 25. 6. אל ימורה*

לחיי *i. e. isti felicissime bibenti, f. diviti.* r) Lev.

11. v. 3. 26. כל משרסת פוסרה *dibi-*

dens unguam, i. e. divifam f. sciffam unguam ha-

probat, aut quocunque modo aliquid ad eam confert ^s.

§. 103. Duorum Verborum constructorum invicem posterius in Infinitivo ponitur, tam interveniente literâ ל, quam sine eâdem ^u.

§. 104. Quandoque more Arabum ^x atque Syrorum ^y, verbum posterius effertur in Futuro ^z. §. 106.

bens. ^s) Gen. 40. 22. ואת שר האופים

תלה suspendit, i. e. suspendi curavit vel jussit.

Jud. 9. 18. אתם קמתם היום על

בניו & interfecistis, i. e. interfici approbavistis filios ejus. Exod.

14. 16. ונטה את ירך על הים

finde illud. parum omninò erat, quod

Moses conferebat. t) 1. Sam. 6. 20. מי יוכל לעמוד

ויכלת עמוד. u) Ex. 17. 23. לפני יהוה

tunc poteris subsistere. x) Pro. 3. Cent. 1. Erpen.

אִן כִּנְתָ לִּי תִּעְרַף תִּשְׁעֵד

non intelliges ambulabis, i. e. nescis ambula-

re. y) Matth. 8. 28. לא יא

נִשְׁמַת נִשְׁמַת נִשְׁמַת nemo

poterat transibit, i. e. transire. z) Job. 32. 22. לא

§. 105. Certa *quædam Verba* sunt, e.g. יסף ^a, שוב ^b, מהר ^c, היטיב ^d, השכים ^e &c ^f, quæ, si in tempore finito jungantur Infinitivo, *adverbiascunt*; Infinitivo illo, in tempus, numerum, ac personam finiti conjuncti latinè converso.

§. 106. Verbum finitum quodvis regere potest suum Infinitivum (sive ejusdem, sive diversæ Conjugationis), ita ut Infinitivus Finito præpositus, certitudinem ac evidentiam exprimat ^g; postpo-

G 2

fitus

ירעתי אכנה non novi *cognominabo*, i.e. nescio *uti titulus*. Job 19.3. לא תכשו תהכרו לי non erubescitis *frontem obfirmare* contra me. Vid. 1. Sam. 2.3. cap. 20. 19. Jel. 5. 19. a) Gen. 4. 2. ותוסף ללדר i.e. & *ulterius peperit*. b) 1. Reg. 13. 17. למה תשוב ללכת בדרך אשר הלכת מרוע מהרתן בונה c) Ex. 2. 18. בה היום d) Jer. I. 12. ושיא לכם משכימי קום e) Psalm. 127. 2. e.g. Gen. 31. 28. הסכלת עשו *stultus fuisti agendo*, i.e. *stultè egisti*. g) Gen. 2. 16. ואתל תאכל comedendo comedes, i.e. *indubitato comedes*. Ex. 21. 20. ונקום ונקום *u. omnino*

fitus verò continuationem ac frequentationem ^h.

§. 107. Verbum הָלַךְ cum alio vel Verbo vel Nomine, interveniente copulâ, constructum, tantum indicat continuationem, auctorem, ac gradationem actionis vel qualitatis, quam vox adjecta denotat ⁱ.

§. 108. Verbum finitum cum Nominativo præmittendo non tantum in numero ac personâ, sed etiam in genere, coincidit ^k.

§. 109. Activa Verba finita absolute sine Nominativo posita, aut subaudiunt suum Participium: aut significationem passivam assument; inprimis quando in præcedentibus nullum Nomen expressum

indicandus est. h) Gen. 19. 9. וַיִּשְׁפּוֹט שְׁפוֹט
i.e. judicat indefinenter. i) Gen. 12. 9 וַיֵּסַע
 כי היום אָבְרָם הָלַךְ וְנָסַע Jon. 1. 12.
 והנער שמואל הוֹלֵךְ וְסוֹעֵר 1. Sam. 2. 26.
 ומרכי הולך הוֹלֵךְ וְגִדְּלָה וְטוֹב Erb 9.4.
 ותלך יר בני ישראל וְגִדְּוִי Jud. 4. 24.
 הולך וקשוה על יבין מלך כנען k)
 התקחנה וְהָאָרֶץ הִתְחַוָּה Gen. 3. 7. Gen. 1. 2.

sum fit, ad quod participium illud sub-
audiendum referri possit ¹.

§. 110. Sic sæpè Infinitivus activæ vo-
cis passivè exponi postulat ^m.

§. 111. Nomina Dominiî pluralia re-
gunt Verbum singulare, ad augendam
potentiam ac majestatem ⁿ. Aliud

§. 112. Nomen Plurale cum Verbo
singulari constructum, sumitur distribu-
tivè, quasi unumquodque Singulare sub
Plurali isto contentum construatur cum
Verbo seorsim ^o.

§. 113. Nomina Collectiva Singularia
G 3 regunt

וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף 1) Gen. 48. 1. עֵינַי שְׂנִיחִים
& dixit Josepho, scil. dicens : qui cum expressus
non sit in præcedentibus, idem est, ac dicebatur Jo-
sepho. fundamentum regulæ Nah. 2. 3. כִּי בִקְקוּם
& c. m) Ex 9. 16. וְלִמְעַן סַפֵּר שְׁמִי
כִּי בִקְקוּם & c. n) ut recensatur nomen meum. n)
Ex. 21. 4. אִם אֲרוֹנוֹי יִתֵּן לִּי אֲשֶׁר־וּ
וְהוֹעֵר כְּבַעְלֵיוֹ וְלֹא יִשְׁמְרוּ וְגַם
יְהִי מֵאֲרוֹרוֹת 0) Gen. 1. 14. בַּעְלֵיוֹ יוֹמֵת
sit luminaria, h. e. unumquodque luminarium. q. d.
יְהִי הַמָּאֹר הַגָּדוֹל וְיְהִי הַמָּאֹר הַקָּטָן
& c. 1. Sam. 16. 4. וַיַּחְרְדוּ זַקְנֵי הָעִיר לְקִרְאָתוֹ
& dixit scil. quilibet וַיֹּאמֶר שְׁלוֹם בּוֹאךְ

regunt quandoque Verbum Plurale p.
quod dum alia imitantur quæ collectiva
non sunt, denotant Partitionem q.

§. 114. Duorum Substantivorum in-
vicem constructorum interdum posteri-
us Verbum regit, cum debebat prius r.

§. 115. Duobus vel pluribus Singu-
laribus ejusdem vel diversi generis, re-
spondet Verbum plurale Masculinum s.

§. 116. Interdum tamen Nominibus
diversi Generis præeuntibus, Verbum
modò

ipforum. p) Lev. 20. 4. ואם העלים ועליומו
עם הארץ את עניהם מן האיש
החונת *ocularint populus &c. Gen. 33. 13.*
הצאן *certè morerentur totus*
גריש. q) Psalm. 119. v. 103. מרד נמלצו
מספר שנים r) Job. 15. 20. לחכי אמרתך
ובאו חמרת כל הגוים Hag. 2. 8. נצפנו
נגע הצרעת כי תהיה Lev. 13. 9.
וחר כסיר ובער s) Psalm. 49. 11. באדם
כי גם איש עם אשר Jer. 6. 11. ואברו

modò digniori ^t respondet, modò propiniori ^u.

§. 117. Nominibus diversi Numeri præeuntibus, Verbum modò Singulari respondet ^x, modò Plurali ^y.

§. 118. Quando Verbum cum Nominē in Genere discrepat, tunc aut ad sensum attendunt ^z, aut ad aliquod Nomen ejusdem cum Verbo Generis, commodè subintelligendum ^a.

§. 119.

שמן וקטורת ישמח Pro. 27. 9. ^t) ולכדו
 חבונה נבונה אני ואמך Gen. 37. 10. ^u)
 אתה ובניך וכירת Num. 18. 1. ואחך וגו'
 אביך אתך תשאו ארץ עון המקדש
 ותכתב אסתה ומרדכי היהודי Esth. 9. 29. ^x)
 צרה וחבליים אחותה Jer. 49. 24. Conf.
 וסמכו אהרון ובניו Ex. 29. 15. ^y)
 בקחלם Gen. 49. 6. ^z) ארץ יריהם
 נפשי *gloria mea*, i. e. תחר כבודי
anima mea, quod fœmininum. ^a) i. Sam. 25. 27.
 ועתה הברכה הזאת אשר הבונה
 שפחתך לארוני quod *adduxit* (in masc.) *an-*
cilla tua, i. e. מנערי אחד *aliquis ministrorum*
 וורת מלך coll. v. 19. 2. Reg. 3. 26.
 דבר i. e. מואב כי חזק ממנו מלחמה
 אוש מלחמה, aut respicis vel מלחמה

§. 119. Haud infrequens est in eodem membro, eodem manente subjecto, Personarum permutatio ^b.

§. 120. Verbum regit Nomen suum vel nudè ^c, vel interveniente Præpositione ^d; quæ tamen in expositione (v. g. latinâ) sæpius aut omittenda est penitus, aut in aliam, quam Verbum istud in linguâ, quâ in expositione tuâ uteris, postulat, convertenda.

§. 121. Verba dantur nonnulla, quæ pro varietate constructionis variam obtinent significationem ^e.

§. 122.

ad Synonymum קרב ^b) Job. 17. 10. וְאוֹלָם
 כֹּלֵם תְּשׁוּבוּ וּכְאוּ נִנְּ Omnes illi revertimini, & venite quæso. Jer. 49. 11. וְאַל־מְנוֹתַיְךָ
 עָלַי תִּבְטַחֵן & *vidua tuae in me sperabit.* ^c)
 רֹכֵב וְעֵבֹר צֵעִיר Rom. 9. 12.
 ὁ μείζων ἀγαλλῶσθαι τῆ ἑλάσσονι. ^d) Gen. 3. 3. וְלֹא
 לִגְוֹעַ אֱלֹהִים Vid. Gen. cap. 20. 6. תִּגְעוּ בּוֹ
 13. 17. latinè tangere aliquid, vel aliquem. Lev. 22. 4.
 בְּקִדְשֵׁי לַיהוָה יֹאכְלוּ de Sanctis coll.
 וּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹלֵךְ ^e) Gen. 3. 8. כִּי שָׁמְעַת
 & *audiverunt vocem.* v. 17. אֶת־קוֹלֵךְ אֲשֶׁר־
 שָׁמְעַתִּי בְּקוֹלֵךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדָם sed

§. 122. Contra Verba pleraque eadem manente significatione, diversissimam habent constructionem f.

H

§. 123.

1. Reg. 12. 25. לַמֶּלֶךְ שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶת
 כִּי יִבְעֵרָה *attendit &c.* Jes. 62. 5.
 בַּחֹר בְּתוּלוֹהָ *uxorem ducit juvenis virginem.*
 1. Chr. 4. 22. אֲשֶׁר בְּעָלוּ לְמוֹאָב *dominati*
sunt in Moab: & sic Jes. 26. 13. בְּעָלוּנוּ אֲרוֹנִים
 וִידָנוּ לָנוּ בְּעָלוּ לָנוּ *pro*
 וְאֲנֹכִי בְעָלְתִּי בָם *quod redditur Ebr.*
 8. 9. וְשָׁאוּ *καὶ ἐπὶ ἡμέτερον αὐτῶν.* Jud. 1. 1. וְשָׁאוּ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל & *consuluerunt &c.*
 Jud. 4. 20. כִּי אִישׁ יִבְנֶה וְשָׁאַלְךָ & *interro-*
gabit te. Ex. 3. 22. וְשָׁאַלְתָּ מִשְׁכַּנְתִּי
 הַשְּׁאֵלְתִּי בֶן *mutuo accipiet.* 2. Reg. 4. 28. מֵאֵת אֲרוֹנִי
 וְשָׁאוּ לְךָ לְשָׁלוֹם & *salutabunt te.* Psalm.
 34. 15. סוּר מֵרָע *recede à malo.* Jud. 4. 18. וְשָׁאוּ
 אֲרוֹנִי סוּרָה אֵלַי *accede mi Domine, accede*
ad me. f) significationem vocandi i. e. nominan-
 di habet קָרָה in Constructionibus (sqq.) Gen. 1. 5.
 וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם וּלְחֹשֶׁךְ קָרָה
 וַיִּקְרָא הָאָרֶץ שְׁמוֹת לְכֹל לְיוֹלָה Gen. 2. 20.
 עַל כֵּן קָרָא שֵׁם *c.* 19. 22. הַכְּהֹמָה
 וַיִּקְרָא אֶתְהֵן *Num.* 32. 41. הָעִיר צוּעַר
 וְאֶקְרָא בְּשֵׁם *Jes.* 45. 4. הַחוּרָה יֵאֵר

§. 123. Verbum Substantivum *sum*,
fo &c. posteriori Nominativo latino-
 rum, qui statum ac qualitatem Nomina-
 tivi præmittendi continet, sæpius præ-
 ponit ל g, vel ב h: quò ultimò tamen,
 literâ ב per *inter* expositâ, frequentius
 מעצמו exprimitur i; ל autem reddi
 potest *in, loco, vice, pro* k.

§. 124. Literæ לב Infinitivis præfixæ
 Gerun-

1. Chr. 6. 50. אשר יקראו אתהם בשמות
 2. Sam. 18. 18. ויקרא למצבת על שמו
 Deut. 3. 14. ויקרא אותם על שמו
 c. 23. 10. Gen. שם יהוה נקרא עליך
 48. 6. ומולדתך אשר הולדת אחריהם
 g) לך יהיו על שם אחיהם וקראו
 Gen. 2. 7. ויהי האדם לנפש חיה
in animam, i. e. anima vivens. h) Pro. 3. 26.
 כן יהוה יהוה *cum fiducia*, i. e. erit
 fiducia tua. i) 2. Samuel. 15. 31. אחיתפל
 בקושרים אם אבשלום erat *inter con-*
 juratos. k) Ex. 4. 4. והיה למטה בכפו
 factus est *in baculum*. Num. 10. 31. והיית לנו
 הוה *loca oculorum*. Exod. 4. 16. והיה לך לפה
 ואתה תהיה לו לאלהים
vice oris — *vice Dei*. Job. 30. 9. ואהי להם

Gerundia latinorum exprimunt: ל quidem omnia ¹; ב autem illud tantum, quod in *dode* definit ^m.

§. 125. Infinitivus (potissimum) à Præpositione ⁿ vel Nomine Constructo

H 2

cto

למלה *pro dictorio.* 1) Eccl. 3. 2. עת
 להכריל *tempus plantandi.* Gen. 1. 14. לטעת
 ויברך *ad dividendum.* Gen. 1. 22. בין היום
 לאמור *dicendo.* m) אותם אלהים
 ויענו בהלל ובחודות ליהוה *laudando & celebrando Dominum.* n) Gen.
 2. 19. ויבט אל אדם לראות *ad videndum, i. e. ut videat.* Gen. 24. 30. ויהי
 כראות את הנזם *secundum videre, i. e. cum videret.* Jos. 6. 5. והיה במשוך בקרן
 היובר *in protrahere, i. e. cum traxerint.* Gen. 4. 13. גדול עוני מנשוא *magna est poena iniquitatis meæ præ ferre, i. e. major est, quàm ut sustineam.* Vid. §. 183. 1. Sam. 8. 7. כי אתי מאסו ממלךך
 עליהם *à regnare, i. e. ne regnem.* Gen. 5. 4. אחריו הולידו *post genuisse ipsum, i. e. postquam genuisset ille.* Gen. 4. 15. לבלתי הכור אתו *ad non percutere, i. e. ut ne percutiat eum.* Am. 2. 7. קדשי למען חלל את שם קדשי *propter profanare, i. e. ut profanent &c.* Gen. 13. 10. לפני

cto ° rectus, resolubilis est in Tempus finitum, si Præpositiones convertas in Conjunctiones vel Adverbia convenientia p, Nomini autem quod tempus ~~consignificat~~ præmissis postponas significationem Pronominis אשר.

§. 126. Infinitivo hujusmodi in tempus finitum resolutis, Accusativus nominis q, vel pronominis r, qui latinè ipsum

אשר יהוה ante perdere Dominum, i. e. *antequam perderet Dominus.* Vid. ¶. seqq. o) Gen. 2. 4. ביום עשות יהוה אלהים ארץ ושמים in die facere Dominum, i. e. in die quo fecit Dominus Deus terram. p) De quibus Cap. IV. q) Exod. 19. 1. בחרש השלושי לצאת בני ישראל מארץ מצרים post egredi filios Israëlis, i. e. *postquam egressi erant filii Israëlis è terra Ægypti.* Jes. 6. 1. בשנת מורא מלך עווייהו in anno mori regem, i. e. *quò mortuus est Rex.* r) Gen. 25. 26. בלדתם אתם in nasci eos, i. e. *quò nascerentur illi.* Num. 1. 1. בשנה השנית לצאתם egredi eos, i. e. *ex quo egressi erant illi.* Gen. 17. 25. בהמולו את בשר ערלתו in circumcidi eam, sc. carnem præputii sui, i. e. *dum circumcideretur ea, sc. caro &c.* Vid. ¶. 67. Gen. 5. 2. ביום הבראם

ipsum Infinitivum regit, & secundum naturalem ordinem Constructionis foret præponendus, *vertitur in Nominativum*; Ea verò, quæ latinè à Verbo reguntur, eique postponenda, in eo relinquuntur Casu, quem Verbum postulat 5.

§. 127. *Infinitivus* sæpè non solà Constructione, sed & significatione in Nomen degenerat 5.

§. 128. Verba primæ ac secundæ personæ earundem Personarum suffixa non suscipiunt.

H 3

CAP.

in die creari eos, i. e. quo creabantur illi. s) Gen.

4. 15. לבלתי הכורח אותו כל מוצאו

ad non percutere *eum* omne inveniens ipsum, i. e. ne percutiat *eum* omne &c. Gen. 29. 19. טוב חתי

אותה לך מתתי אותה לאיש אחר

bonum dare *me eam* tibi, præ dare *me eam* Viro alii, i. e. melius, dem *ego eam* tibi, quàm ut dem *e-*

am &c. Vid. Jer. 24. 1. c. 7. 10. Gen. 13. 10. Jes.

5. 24. c. 20. 1. t) Psalm. 101. 3. עשורה סטום

שנאתי *facere declinantium*, i. e. facta declinantium odi. 2. Sam. 7. 5. האתה תבנה

לי בית לשבתי

i. e. *habitationi mea*, vel ad *habitationem meam*.

C A P. IV.
DE PARTICVLIS.

§. 129. Adverbium sibi ipsi aut Synonymo conjunctum, significationis incrementum continuatum ^a, exaggerationem ^b, vel distributionem ^c, indicat.

§. 130. Particulæ separatae, si non omnes, certè pleræque suâ naturâ Nomina sunt, horumque exinde sæpius imitantur constructionem ^d. Nam *unumquod-*

a) Deut. 28. 43. הגר אשר בקרבך ועליו עליך מעלה מעלה ואתה תורר עליך מעלה מעלה peregrinus qui apud te (Vid. §. 30.) ascendet super te *sursum sursum*, i. e. *continuo altius*; tu verò descendes *infra infra*, i. e. *magis magisque inferius*. b) Gen. 7. 19. והמים קר מהרה אשיב valdè valdè, i. e. *vehementer admodum*. Joel. 4. 4. קר מהרה אשיב citò velociter, i. e. *belocissimè reddam &c.* c) Ex. 16. 21. וילקטו אותו בבקר ובקר manè manè, i. e. *singulis horis matutinis*. Sic Ex. 2. 12. ויפן כה וכה Ex. 30. 10. שנה השנים וימים indies. Deut. 15. 20. שנה ויברל בין quotannis. d) Gen. 1. 7.

quodque Nomen, ^{potest / inuis} quod qualitatem deno-
tat vel actionem, si Verbo addatur, (ad-
verbiascere) potest; inprimis si præpona-
tur ei una ex Præpositionibus כ, ל,
atque מ e.

in pu, fia
cum de yera
rare

§.131. Adverbia Negandi Nominibus כל f,
איש

המים אשר מתחת לרקיע ובין המים
à parte inferiori Expansi
אשר מעל לרקיע
istius (Vid. §. 194.) — à parte superiori Expan-
si illius. sic Gen. 17. 2. וארכה איתך בממד
Deut. 6. 5. ובכר מארך Gen. 19. 16.
מבין ויניחוהו מחוץ לעיר Gen. 49. 10.
והחוט משולש לת Eccl. 4. 12. c) רגליו
in festinatione, i. e. festinanter,
כמהרה ינתק Hof. 2. 20. והשכבתים לבטח ad se-
curitatem, i. e. secure. Gen. 6. 4. וכפרת
versus domum
& versus forum, i. e. intus & extus. Sic Ez. 7. 15.
החרב בחוץ והרבר והרעב מכיר
Unde apparet, Substantiva, quæ usitatius Nominalem
obtinent significationem, quando adverbiascunt, re-
gulariter sibi præponere Præpositionem: Alia v.,
quæ frequentius pro Particulâ usurpantur, si Præ-
positionem sibi præfixam accipiunt, ordinariè assu-
mere significationem Nominum. f) Psalm. 49. 18.

איש g, atque אחר h, sive præposita
sive postposita, *Universaliter negant.*

§. 132. Adverbia quædam *Negandi*
Nominibus præposita interdum vim ha-
bent privandi ⁱ, ac sæpè vehementer
affirmant contrarium ^k.

§. 133.

כי לנת במותו יקח הכל quia, quando
moritur, non auferat quicquam. Dan. 11. 37. ועל
כך אלורה לנת יבין ad nullum Deum
&c. Sic 2. Sam. 12. 3. וכל רוח אין כל pauperi
nil erat quicquam. Hab. 2. 19. וכך רוח אין
nullus est in eo *Spiritus*. coll. J. 30. 133. g)
Num. 31. 49. ולינת נפקר ממנו איש neque
desideratur ex nobis *quispiam*, Vid. §. 31. i. e. nemo.
Gen. 23. 6. איש ממנו את קברו לנת
quilibet ex nobis non i. e. nemo ex
nobis &c. 2. Reg. 7. 5. הגיה אין שם איש
1. Sam. 21. 1. מרוע אתה לברך ואיש אין
איש אל ידע מאומה את v. 2. אתך
ולא נותר מהם h) 2. Sam. 13. 30. הרבר
i. e. nullus ex illis relictus est. quod Psalm.
106. 11. effertur i) אחר מהם לנת נותר
Hof. 13. 13. הוית בן לנת חכם i. e. *infi-*
piens. Jel. 5. 14. לכלי חק i. e. *immodicè*. Pro.
12. 28. ודרך נתיבך אל מורט i. e. *via*
semite ejus immortalis. k) Psalm. 43. 1. מנורי

§. 133. אין semper includit valorem Verbi substantivi ; quod, si Suffixum annexum sit, in eodem cum hoc effertur numero ac personâ, significatione Suffixi latinè tunc omisâ ^m.

§. 134. Hinc אין tantum Participiis ⁿ jungitur, ac Nominibus ^o; Verbis sine Enallage aut Ellipsi nunquam P.

I

§. 135.

חסר לנת i. e. à gente crudeli. Ies. 53. 2.
 לו לנת תואר לו i. e. maximè deformat. 1) Gen.
 37. 29. אין יוסף בכור non erat Joseph in fo-
 vea. m) Deut. 1. 42. אינני non sum. Ez. 28. 19.
 אינך non eris. Gen. 31. 5. איננו non est M.
 Zach. 8. 10. איננא non est f. Mal. 2. 9. אינכם
 non estis. Th. 5. 7. ואינם & non sunt. n)
 Gen. 41. 8. ואין פותר אותם o) Gen. 37. 29.
 אל תהיו p) Psalm. 52. 9. אין יוסף בכור
 מכין הבין pro מכין, כסוס כפרד אין הכין
 איני יכול i. e. אין ערוך אריך. Pfalm. 40. 6.
 כל אשר vel nemo potest &c sic Eccl. 3. 14. ועשה
 אלהים הוא יהיה לעולם עליו אין להוסיף
 וממנו אין לגרוע גואל pro אין זולתך לגאול
 Ruth. 4. 4. כי אין המלך Jer. 38. 5. ויכול
 אתכם דבר subint. qui posset cons-

§. 135. וְאֵין semper ab Antecedentibus dependet q; cum sequentibus in tali formâ nunquam cohæret, sed sub formâ Nominum Constructa.

§. 136. Si Particulæ וְאֵין præponatur ׀, plerumque Significationem sumit ex וְאֵין; fitque interrogativum de loco, Unde, vel ex quo loco ?

§. 137. וְאֵין ne Futuris jungitur; estque Prohibentis s, Dehortantis t, deprecantis u, ac imprecantis x: negantis non nisi rarissimè γ.

§. 138.

tra vos quicquam. vel ablatis punctis, lege וְאֵין, aut transpositis iusuper literis, וְאֵין i.e. nam Rex non potest &c. vel fut. per Enall. ponitur pro Participio. Certè Jonathan לֹוֹרֵת מַלְכֹוֹת וְאֵין ver- tit; Raschi וְאֵין כִּמוֹ וְאֵין q) Gen. 30. 1. הַבְּרָה לִי מֵתְאוּהָ Pro. 13. 4. בְּנִים וְאֵין מֵתָה אֲנֹכִי מֵאֵין תְּבוּאָה Jud. 17. 9. וְאֵין נִפְשׁוּ עֲצָרֹוֹ unde venis ? c. 19. 17. אֲנֹהִי תֵלֵךְ וְאֵין מֵאֵין & unde venis ? s) Gen. 22. 12. אֲלֵי תְּשַׁלַּח יָדְךָ אֵלֵי הַנְּעֹרֹוֹ t) Gen. 19. 7. אֲלֵי נִפְשׁוּ אֲחֵי תְּרַעֲוּוּ u) Psalm. 51. 13. הָרִי 2. Sam. 1. 21. תְּשַׁלְּחֵנִי מִלְּפָנֶיךָ x) בְּגִלְבוּעַ אֲלֵי טַל וְאֵין מֵטַר עֲלֵיכֶם γ)

§. 138. **לֹא** non, quod omnibus Temporibus extra Imperativum jungitur, *Futuris prapositum*, sæpè est prohibentis ^z, dehortantis ^a, ac consequentis ^b.

§. 139. Adverbium *Negandi* interdum non omnimodè denegat: hinc ad sensum evidentioreni constituendum, interdum ^c *tàm* vel *solum* ^d &c. addas; nonnunquam adverbium negandi ipsum per *Vix* ^e efferas.

I 2

§. 140.

אֶל יוֹשִׁעַךְ יְהוָה מֵאֵין 2. Reg. 6. 27. *non juverit te Dominus &c.* Psalm.
אֶל יוֹשִׁעַךְ *non juverit te Dominus &c.* Psalm.
וְיָכַח אֱלֹהֵינוּ וְאֶל יִחְרַשׁ 3. Lev. 50.
וְאֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֵם 4. 19. *deos fufiles ne faciatis vobis.* 3) Pto. 22. 24. **אֶל**
תִּתְרַע אֶתְּ בְעַל אִף וְאֶת אִישׁ
חֲמוּץ לֹא תִבְוֵה *ne amicus fias, & ad*
virum iracundum ne venias. b) Jel. 41. 17.
וְיִחַזְקֶהוּ בְּמַסְמְרוֹ לֹא יִמוּט & firmat
illud clavis, ut ne moveatur. c) Ex. 16. 8. **לֹא**
עָלִינוּ תְלוֹנוֹתֵיכֶם כִּי עַל יְהוָה non
tàm contrà nos &c. d) Gen. 31. 29 **לֹא יַעֲקֹב**
יֵאמֶר עוֹד שָׁמַךְ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל non
tantum Jacob &c. e) 2. Reg. 10. 4. **לֹא יֵצֵא**
הַעֵיב הַיִּשְׂרָאֵלִי וְרַב רֵשָׁע יִקְרָא אֵלָיו

§. 140. *Usque ad & Donec* ita tempus interjectum statuunt, ut interim consequens non semper negent aut excludant f. Unde à quibusd. effertur: *Usque ad & donec* quandoque denotant perpetuitatem.

§. 141. *Amplius* non semper perpetuitatem denotat, sed quandoque aliquem solummodò temporis tractum; ut non incommodè *Diu* & reddas, vel *aliquandiu* h.

§. 142. אָז *Tunc* i, *nam* k, *sed* l, &c
atque

Vix egressus erat &c. f) Pl. 110. 1. שָׁב לְיָמֵינוּ
לָא Gen. 28. 15. עַד אֲשֵׁרֶה אֹוֹבֹךְ
אֶעֱזֹבְךָ עַד אֲשֵׁר אֵם עֲשִׂיתִי אִתְּךָ
וְהִשְׂאִינָה קוֹלְךָ g) Ruth. 1. 14. אֲשֶׁר וְגַם
וְיִכְנְעוּ הַפְּלִשְׁתִּים וְלָא יִסְפוּ ac fleverunt diu. h) 1. Sam.
& non עוֹד לְכוּת בְּנִכּוּל יִשְׂרָאֵל
addiderunt *amplius* venire, i. e. *aliquandiu*; quam-
diu sc. regnavit Samuel. Vid. ¶. 105. i) Deut. 4.
אִז יִבְרֹא מִשָּׁחַ שְׁלֹשׁ עָדוֹם
tunc separabit &c. k) Jud. 5. 13.
אִז יִרְדּוּ שְׂרִירֵי לְאִרְרִים עִם
nam domi-
&c. l) Plalm. 126. 2. אִז יִמְלֵא

atque טָרַם *nondum* ^m, *antequam* ⁿ,
Futuris juncta, sæpè convertunt ea in
Præteritum vel Imperfectum.

§. 143. אָז, quod interdum simpli-
citer copulat ^o, si præponatur ei ט, ^o,
idem est ac הַזְמַן *tempus hoc* ^p; sed
conjunctim cum hoc præfixo ט reddi
potest *Olim*, ^q, aut *tunc* ^r.

I 3

§. 144.

פִּינוּ שְׁחֹק פִּינוּ *fuimus quasi somniantes, sed impletum
est &c. m*) Gen. 2. 5. וְכָל שֵׁיחַ הַשְּׂדֵה טָרַם
וְתִיהָ בְּאֶרֶץ וְכָל עֵשֶׂב הַשְּׂדֵה טָרַם
וְצִמָּה *cum omne virgultum agri nondum esset
in hac - nondum propullularat. n*) Exod. 12. 34.
טָרַם יַחֲמֵץ *antequam fermentaretur. o*) Jes. 41.
וְיָדְבְרוּ אֵן וְיִגְשׁוּ אֵן *accedant & loquantur. p*)
Ruth. 2. 7. וְתַעֲמֹד מֵאֵן הַבֶּקֶר וְעַד עֵתָהּ
& *fletit à tempore matutino. q*) Ex. 5. 23. וּמֵאֵן
פָּרַעַה אֵל בְּאֵתִי אֵל *nam ex quo tempore ve-
ni. Vid. Jer. 44. 18. Psalm 93. 2. נִכּוֹן כִּסֵּאךָ
מֵאֵן מַעוֹלָם אֵתָהּ *stabile est solium tuum,
ante tempus hoc, ante seculum tu es. Psalm. 76. 8.
וּמִי יַעֲמֹד לִפְנֵיךָ מֵאֵן אִפְךָ
וְאֵנִיד לְךָ מֵאֵן בְּטָרַם. r*) Jes. 48. 5. וְיָנִי
תְּכֹנֵן *jam olim, priusquam veniret. r*) Jes
16. 13. וְיָדְבְרוּ אֵשֶׁר דָּבַר יְהוָה אֵל*

§. 144. עתה cum præpositionibus
 מ s) atque ער t) constructum, idem
 significat ac הוּמָן tempus præsens.

§. 145. Adverbia demonstrandi &
 excitandi הֵן, הִנֵּה En, ecce, non tan-
 tum adhibentur in rerum præsentium
 demonstratione u), officii admonitio-
 ne x), aut promptitudinis obsequendi
 declaratione y): sed & in rei mirandæ,
 gravis vel insolitæ prædictione z), ac ge-
 neratim certitudinis asseveratione a).

§. 146. Pro Adverbio Demonstran-
 di usurpatur quandoque Imperativus
 הִנֵּה b): ipsum הֵן autem & הִנֵּה
 non-

מֵאָז מֵאָז tunc, nempe anno quo Achaz mo-
 reretur. s) Jcf. 9. 6. מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם

ab hoc tempore usque in seculum. t) Gen. 32. 5.

וְעַתָּה & commo-
 ratus sum usque ad præsens tempus, vel tempus
 hoc. u) Gen. 22. 7. הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים x)

Psal. 134. 1. הִנֵּה בָרְכוּ אֶת יְהוָה כָּל

הִנֵּה בָאתִי y) Psalm. 40. 8. עֲבַדְוּ יְהוָה

בְּמַגִּלַּת סֵפֶר כָּתוּב עָלַי z) Jer. 31. 31.

הִנֵּה a) Ex. 1. 9. הִנֵּה יָמִים בָּאִים

b) Deur. 1.

הִנֵּה נָתַתִּי לְפָנֶיכֶם אֶת הָאָרֶץ 8.

nonnunquam *interrogant* ^c, vel pro
 conditionali *si* ^d sumuntur.

§. 147. Particulæ *Dubitativa* in Sua-
 sionibus & Exhortationibus non sunt
 Dubitantis, sed spem facientis, animan-
 tisque ad fiduciam consequendi optata;
 licet non exigua difficultas sit conjuncta.

§. 148. אולי *fortasse* plerumque be-
 nè sperantis ^f est: dubitantis ^g, seu
 metuentis ^h, aut illudentis ⁱ rariùs.

§. 149. פן *fortè* ^l, *ne fortè* ^m, Fu-
 turis perpetuò ^k junctum, sæpè non
 est

ecce posui &c. c) Jer. 2. 20. והתכוננו מאר

numquid factum est וראו הן היתה כזאת

simile huic? d) Ex. 8. 22. הן נזבח ארץ

si sacrificabimus &c. Lev. 13. 5. והנרה הנגע עמר

אולי si plaga illa &c. f) Gen. 16. 2. בעיניו

אולי g) 1. Reg. 18. 5. אכנרה ממנרה

אולי חטאו h) נמצא חצור

אולי ישן הוה i) 1. Reg. 18. 27. בנו

1) extra. 2. Sam. 20. 6. 2. Reg. 2. 16. ויקץ

Gen. 26. 7. פן יחרגוני אנשי המקום

occident me. m) Gen. 19. 9. לנה אוכל

להמלט החרה פן ירבקני הרעה ומתי

est dubitativum; sed simpliciter prohibitivum ⁿ, disuasorium ^o, vel negativum ^p, per *ne* ac *non* reddendum: aut etiam Consecutivum ^q, pro *alioquin*, ut *non*.

§. 150. לְבַר *Solum*, ^r *seorsim* ^s &c. cum Suffixis plerumque fit Adjectivum *Solus*, suffixo latinè abundante ^t; rariùs, circumstantiâ quasi pro ipsa substantiâ positâ, denotat *ipsummet* ^u.

§. 151.

ne forte assequatur me. n) Ex. 34. 15. פֶּן תִּכְרֹת פֶּן תִּכְרֹת
 כְּרִירָה לְיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ *ne* ferias fœdus. o) *ne*
 יִסְיֶרֶה אֶתְכֶם חֹקִיהוּ. Jeî. 36. 18. פֶּן יִסְיֶרֶה אֶתְכֶם חֹקִיהוּ
 seducat vos, coll. 2. Reg. 18. 29. p) Pro. 5. 6. אֹרֶחַ
 פֶּן תִּפְלֵס *femitam vitæ non expendit*
 (meretrix). q) Gen. 3. 3. פֶּן תָּמוּתוּן *sic* Lev. 10. 7.
 וּמִפְתָּח אֵהָרָה מוֹעֵד לֵאלֹהֵי תִצְאוּ פֶּן
 לְבַר רֵארוֹ זֶה. Eccl. 7. 29. תָּמוּתוּן r) *Eccl.* 7. 29.
 מִשְׁפַּחַת *modò vide &c.* s) Zach. 12. 12. מִשְׁפַּחַת
 בִּירַת חוֹד לְבַר וּנְשֵׂיהֶם לְבַר Num. 11. 14.
 לֵאמֹר אֶכְלֵ אֶתְכֶם לְבָדִי לְשֵׂאֵרֵי אֶתְכֶם non possum ego
 מְדוּעַ אֵהָרָה לְבַרךְ 1. Sam. 21. 1. מְדוּעַ אֵהָרָה לְבַרךְ
 אִם חֲכַמְתָּ *quare tu solus?* u) Pro. 9. 12. אִם חֲכַמְתָּ
 חֲכַמְתָּ לְךָ וּלְצַדִּיק לְבַרךְ תִּשְׂמַח

§. 151. לְבַר, Particulâ לְבַר, מְ, מַ vel sibi x, vel voci sequenti y præpositâ, significat *excepto, præter &c.*

§. 152. כִּי־נָ, quod comparatè usurpatum semper explicat *κατὰ μέρος* z, quandoque habet significationem intendendi, tantò - vel eò magis a; & juxtâ non neminem etiam diminuendi, quasi factotalitro *tantillum, minimum* b dicas.

§. 153. Cæterum cum כִּי suâ naturâ substantivum sit, denotans *veritatem, certitudinem, aptitudinem*, facillè patet, quod,

K

quod,

feres. Psalm. 51. 6. לְךָ לְכוּדַךְ חַטָּאתַי *tibi ipse*

peccavi. x) Gen. 26. 1. מַלְבַּד הָרַעֲב הָרֵאשׁוֹן

Exod. 12. 37. כֶּשֶׁשׁ מֵאוֹרַת אֵלֶּף רַגְלָי

לְבַר מִן הַגְּבֻרִים לְבַר מִטָּף

præter lunulas & myrothecidia. z) Psalm. 127. 4. כַּחֲצִיִּם בֵּיר

Ut Sagittæ

זְכוּר כֵּן בְּנֵי הַגְּעוּרִים

וכֹּאשֶׁר יַעֲנֶנּוּ אֹתוֹ כֵּן

quò magis affligebant euan, eò magis. b) Jes. 51. 6. וְיֹושְׁבֵירָה כְּמוֹ כֵּן

וְיֹושְׁבֵירָה כְּמוֹ כֵּן

veluti sic: prout germani dicunt: ich gebe

nicht das drum. Pro. 15. 7. שִׁבְתִּי חֲכָמִים

quòd, sive præpositio ei præponatur ^e,
sive minus ^d; significationem asseve-
randi ac confirmandi *certò*, *perfectò*,
rectè &c. commodè exprimat.

§. 154. Idem כֵּן tamen sæpius Ad-
jectivè ac pronominaliter sumitur, pro
talis ^e, *hic* ^f &c.

§. 155. וְשָׁמָּה atque שָׁמָּה *ibi, illuc*,
eo &c. cum præmissis אֲשֶׁר constructa,
usum habent Pronominis tertiæ perso-
næ,

in casu deligere designando
in casu deligere designando
in casu deligere designando

Gen. 4. 16. כֵּן יִירוּ דַעַת וּלְבַב כַּסּוּלִים לֹא כֵן
in rei veritate, i.e. perfectò ab
omni occidente &c. coll. J. 19. 3. Eccl. 8. 10. וּבְכֵן
& Certè vidi &c.
Gen. 28. 15. אֲכַן יֵשׁ יְהוָה בְּמִקּוֹם הַזֶּה
reberâ est Dominus &c. d) 1. Samuel. 9. 13.
cum
ingressi fueritis civitatem, omninò invenietis eum.
Ex. 10. 29. כֵּן דִּבַּרְתָּ *rectè dixisti. e) Job. 9. 35.*
non talis sum apud
1. Reg. 10. 12. לֹא בָנָה כֵן עֲצֵי
talia ligna Almugim. f) 1. Sam.
novic
Gen. 2. 24. כֵּן יֵעֹזֵב אִישׁ *propter*

na, cui una ex præpositionibus כ, ל, אל, על &c præfigitur s: quæ tamen conjunctionem plerumque adverbialiter reddere poteris *ubi, quò, vel quorsum.*

§. 156. **אשר** cui **ס** præfixum est, idem denotat ac **המקום** *locus iste* h; sed cum præmisso **אשר** constructum, Suffixi vicem subit, casum relativi indicantis i. Utrobique tamen adverbialiter reddere poteris *inde, ibi, unde.*

K 2

§. 157.

hoc deseret vir. Deut. 14. 36. **ואחר כן יבוא**

הכהן Gen. 15. 14. **אחרי כן יצאו** & post *id, i. e. postea.* g) Genes. 13. 3. **עַר הַמְּקוֹם אֲשֶׁר**

אֲשֶׁר הָיָה שָׁם אֵהְיֶה idem ac **אֲשֶׁר הָיָה**

אֲשֶׁר *in quo, vel ubi.* vid. f. 19. 2. Ex. 29. 45.

אֲשֶׁר בִּי idem ac **אֲשֶׁר בְּכֵן** *in quo, vel ubi conveniam vobiscum* Jerem. 19. 14.

אֲשֶׁר שָׁלַח יְהוָה שָׁם לְהַנְכִּיחַ idem ac

אֲשֶׁר *ad vel contra quam, sive quò.* Num. 35. 25.

אֲשֶׁר עִיר מְקֻלָּטוֹ idem ac **אֲשֶׁר** *ad quam, vel quò.* h) Gen. 11. 8.

יִפֹּץ יְהוָה אוֹתָם i. e. *ex isto loco, vel inde.* Job. 39. 29.

אֲשֶׁר חָפַר חֹמְרֵי אוֹכֵל *ex isto loco, vel ibi explorat cibum.* Jud. 19. 18.

אֲשֶׁר *ex isto loco, vel Unde ego sum.* i) Gen. 3. 23.

אֲשֶׁר *ex isto loco, vel Unde ego sum.* i) Gen. 3. 23.

אֲשֶׁר *ex isto loco, vel Unde ego sum.* i) Gen. 3. 23.

אֲשֶׁר *ex isto loco, vel Unde ego sum.* i) Gen. 3. 23.

אֲשֶׁר *ex isto loco, vel Unde ego sum.* i) Gen. 3. 23.

אֲשֶׁר *ex isto loco, vel Unde ego sum.* i) Gen. 3. 23.

§. 157. *Interrogatio* הלא k, & interdum absque negatione *solum* ה¹, indicat rei, de quâ quæri videtur, certitudinem.

§. 158. *Interrogativo loci* 'N appositum הלא, addit latinorum *nam* m; inter quæ si ו inferatur, fit interrogativum de loco *Unde* n?

§. 159. *Constructum cum Verbo Activo* præeunte, regulariter denotat subsequenter *Accusativum* o; *cum Passivo* vero *Nominativum* p; *Interdum* etiam

לוקח משם idem ac ממנו ex quâ, vel unde sumus est. k) Gen. 4. 7.

הלא אם הזן העץ אשר הטיב שאר צויתך לבלתי אכור ממנו אכלה q. d. omnino de istâ arbore, de qua ut ne comederes præceperam tibi, comedisti. m) 1. Reg. 13. 12. אי

זרה דרך הדרך quâ nam via abiit. Jes. 50. 1.

אי זרה ספר כרותור אמכם ubinam

liber. n) 2. Sam. 1. 3. אי מנה תבונה Unde

venis. o) Gen. 1. 4. וינה אלהים את

האור & vidit Deus lucem istam. p) Jos. 7. 16.

etiam indicat Ablativum 4: sed Genitivum nunquam 1.

§. 160. Idem אֶרֶץ præterea, potissimum cum Verbo Neutro constructum, denotat Præpositiones, cum ^s, apud ^r, inter ^u, coram ^x; nonnunquam à ^y,
K 3 vel

9) יִשְׂרָאֵל בָּאֵשׁ אָתּוּ וְאֶרֶץ כָּל אֲשֶׁר לֹו
Ex. I. 17. & repleta

וַיִּלְכַּשׁ אֶתְּו אֶרֶץ Lev. 8. 7. & amicitivum eum pallio. 1) de Jes. II. 9:

כִּי מֵלֶאֱרֶץ הָאָרֶץ דַּעַר אֶתְּו יְהוּדָה
&c. Vide 7. 38. 5) Jud. I. 16. עלו מעור

ascenderunt — unà cum filiis Judæ. Gen. 15. 18. כִּיּוֹם

הָהוּא כָּרַת יְהוָה אֶתְּו אֲבִרָם
pepigit Jehova cum Abrahamo foedus. 1) Lev. 19. 13.

לֹא תִלֵּן פְּעוּלָתְּו שְׂכִיר אֶתְּו
ne finas pernoctari mercedem mercenarij apud te, usque ad manè. 1) Num. 35. 6.

וְאֶתְּו & inter urbes
quas dabitur Levitis. 1) 2. Sam. 7. 27. נְלִיתָו

revelasti coram aure &c. 1) Gen. 49. 25. מֵאֵל

אֲבִיךָ וַיַּעֲזוּךָ & ab Omni-

à Deo — וְאֶתְּו שְׂדֵי וּבְרֹכְךָ

vel *de* ^z; interdum *ergà* ^a, atque
contrà ^b.

§. 161. Particulæ quædam, quæ No-
minibus junctæ Præpositiones, expri-
munt, Verbis præpositæ, sunt Con-
junctiones vel Adverbia. E. G.
אֶחָד & אַחֵר *post* ^d, Verbis juncta,
significant *postquam* vel *postea*.

§. 162. לְמַעַן *propter* ^e, Ver-
bis

potente. 2) 1. Sam. 21.2. אוֹשׁ לֹא יָדַע מֵאוֹמֶה *ergà* ^a
אֶת הַדָּבָר nemo sciat quicquam *de* hacre. a)
Ruth. 2. 20. אֲשֶׁר לֹא עֹזֵב חֶסְדוֹ אֶת־
הַחַיִּים וְאֶת הַמֵּתִים *ergà* ^a vivos, & *ergà* ^a
mortuos. b) Jos. 22. 19. וְכִי־הוֹרָה אֶל תִּמְרָדוֹ
& *contrà* ^b nos ne rebel-
letis. c) Jer. 40. 1. אַחֵר שָׁלַח אוֹתוֹ נְכוֹנְיָאֵן *postquam*
dimiserat eum. Job. 42. 7. אַחֵר דָּבַר
יְהוָה אֶת הַרְבֵּי־הָאֱלֹהִים *postea*
dixit Dominus. d) Gen. 18. 12. אַחֵר־י
נִמְכַר *postquam* *consenui*. Lev. 25. 43. אַחֵר־לֵוִי
נִמְכַר *postquam* *venditus fuerit*,
jus redemptionis erit ei. Gen. 10. 18. וְאַחֵר
נִפְרְצוּ *postea* *dispersæ sunt fa-*
miliz. e) Ez. 5. 9. יֵעַן כָּל הַתּוֹעֲבוֹתַיךָ *propter*
omnes abominationes tuas. Gen. 22. 16.
יֵעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר *propter quod*

bis juncta, significant *quia*, eò quod ^f,
item *propterea ut, ita ut* ^g &c. Quod
ipsum tamen non semper causaliter, sed
sœpè eventualiter & consecutivè per
ideò vel *ita* ^h reddendum.

§. 163. **בְּעִבּוֹר** *propter* ⁱ, ante Ver-
bum significat *Ut, eò quod* ^k.

§. 164. **לִפְנֵי** *Ante* (tam loci ^l, quàm
tempo-

ⁱ. e. quandoquidem fecisti. Num. 11. 28. **וַעַן כִּי**
מֵאַחַת אֲתָּה יְהוָה *propter quod, i. e. eò*
quod. Gen. 18. 24. **לִמְעַן חֲמִשִּׁים צְדִיקִים**
propter quinquaginta justos. f) Num. 20. 12. **וַעַן**
לֹא אִמַּנְתֶּם *eò quod non credidistis. Jer. 7.*
^{10.} **לִמְעַן עֲשׂוּתָה אֲתָּה כָּל הַתּוֹעֵבוֹת**
quia fecimus. g) Deut. 4. 1. **לִמְעַן תַּחֲיוּ**
וּבְאַתְּחָם וּיְרִשְׁתֶּם אֶת אֶרֶץ
ut vivatis &c. h) Hof. 8. 4. **לִמְעַן יִכְרֹתוּ**
fecerunt sibi idola, ideò excindetur Israël. Psalm. 51. 6.
לִמְעַן תִּצְרַק *ideò vel ita justus es. i)* Exod. 9. 16.
כְּעִבּוֹר *propter hoc sivi te*
subsistere. Vid. [¶]. 84. (y). <sup>k) *ibid.* **כְּעִבּוֹר**
כּוֹתִי הָרְאוֹתֶךָ אֲתָּה כּוֹתִי
ut ostendam tibi robur me-
um. Vide Gen. 27. 4. coll. vers. 25. Mich. 2. 10.
כְּעִבּוֹר טְמֵאוֹתָ תִּחְבֵּל
quia polluta est, perdet. l) Esth. 2. 11. **לִפְנֵי הַצַּר בִּירָתִי**</sup>

temporis ^m) cum Infinitivo constructum, fit tantum temporis, & significat *antequam* ⁿ.

§. 165. לפי *secundum* ^o, ad P &c. cum Verbo constructum, significat *quum* ^q, vel *prouti* ^r.

§. 166. עד *ad* ^s, usque ad ^t, ante ^u, cum ^x &c. Verbis junctum, significat *donec*

הַנְּשִׂיִם *ante* atrium gynæcei. ^m) Am. 1. 1.

שְׁנַיִם לְפָנַי הָרֵעַשׁ *biennio ante* terræ motum. ⁿ) Gen. 13. 10.

לְפָנַי שָׁחַת יְהוָה אֶת סְדוֹם *antequam* perderet Dominus Sodomam. ^o) Lev. 25. 16.

לְפִי רֹב הַשָּׁנִים *secundum* multitudinem annorum &c. ^p) Ps. 141. 7.

תְּרַבְּרֵם מִקִּנְתּוֹ וּלְפִי מַעַשׂ הַשָּׁנִים *dispergantur* ossa mea *ad* sepulcrum. ^q) Jer. 29. 10.

כִּי לְפִי מֵלֵאתָ לְכַבֵּר שְׁבַעִים שָׁנָה אֶפְקֹר *profecio* *quum* impleti fuerint. ^r) Ex.

12. 4. אִישׁ לְפִי אָכְלוּ תְּכוּסֵי עֵרָה הַשָּׂרָה *prouti* quisque (Vid. §. 31.) comedit, vel comedere potest. numerabitur. ^s) Ex. 22. 8.

עַד הָאֵלֶּהִים *Gen.* 10. 19. עַד יִבְנֶה רֹבֵר שְׁנֵיהֶם

אֲרוֹר הָאִישׁ אֲשֶׁר *I. Sam.* 14. 24. עוֹרֵה *ante vesperam.* ^x)

לֶחֶם עַד הָעֶרֶב *Job.* 32. 12. וְעִדְוֹכֶם אֶתְּבוֹנֶן & *una* cum vobis,

donec ^y, usque dum ^z, antequam ^a,
dum ^b, quamdiu ^c &c.

§. 167. Idem ער si continuò in eâdem
sententiâ repetatur ^d, aut ׀ pro alter-
utro substituatur ^e, commodè reddi-
tur sive, tam quàm, & , &c.

§. 168. ער, præfixo ׀, vel abundat
ipsum, vel ׀ absorbet ^f.

§. 169. Præpositiones מן à & ל ad
ante idem nomen sibi invicem subjun-
ctæ, notant diversitatem; eamque vel
L simpli-

i. e. æquè ac vos intelligo. y) Gen. 38. 11. ער

שלח יגדל donec adoleverit. z) Gen. 19. 22.

עד בואך שמה usque dum venias illuc. a)

Ex. 22. 25. עד בונה השמש תשיכנו לו

antequam occiderit Sol. b) Jud. 3. 26. ואהור

נמלט עד התמוזמהם dum cunctarentur illi. c)

1. Chr. 4. 31. עד מלך דוד quamdiu regnavit. d)

Ex. 22. 5. עד חמור ער שרה חיים sive

afinus, sive agnus vivi. Num. 8. 4. עד ירכה

עד פרחיה tam scapus ejus, quàm flos ejus. e)

Jud. 15. 5. ויבער מגיש וער קמיה incendit

tam acervum, quàm segetem. f) Jos. 6. 21. מנער

וער זקן וער שור tam pueros, quàm senes, &

§. 171. פרו *hic huc* cum Præpositio-
nibus v. g. מן atque על *r* constructum,
idem denotat ac המקום *hic* vel *iste*
locus.

§. 172. אף & אף præter significa-
tionem *Etiam*, *præterea*, *certè*, *imò*,
quin imò, אף, *inquam*, *quamvis* &c. non
rarò, potissimùm ante Pronomina posi-
ta, sententiæ augendæ & intendendæ in-
serviunt ^s.

§. 173. אף cum sequente כי conjun-
ctum, in collatione rerum affirmativâ de-
notat

L 2

notat

שלשה Ez. 40. 10. מאויביך מכני עמון q)

tres ab hoc loco, &

tres ab altero, vel hinc — inde. r) Job. 38. 11.

ואמר עד פה תבונה ולנה תוסיף

usque ad hunc locum, vel huc usque venies. s) 2. Reg.

אף הונה ויכה את המים 2. 14.

quin imò ipse sic percussit aquas, ut funderentur huc

& illuc. Pro. 22. 19. הורעתך היום אף אתה

notum feci tibi hodiè, tibi ipsi inquam. c. 23. 15.

אני ישמח לבי גם וצלה גם היא ולרה Gen. 4. 22.

um inquam.

notat *quantò magis* ^t, in negativà autem *quantò minus* ^u.

§. 174. Quod **כִּי** cum sequente **כִּי** conjunctum sæpius significet *si vel maxime, etiamsi* ^x, ultrò patet: in eadem verò sententià repetitum, latinè redditur *tàm quàm* ^y &c.

§. 175. Quando Conditionalis **כִּי** *si* in juramentis aut gravioribus asseverationibus imprecationem malam fallenti immittendam omittit ^d, nisi eam suppleas, **כִּי** significat negativè *ut ne* ^z, quod

ראו 1. Sam. 14. 29. 30. ארת תוכל קין
 נא כי אורו עיניו כי טעמתי מעט רבש
 הזרה אף כי לוא אכל אכל היום העם
 i. e. *quantò magis* si omninò comedisset hodiè populus.
 הנה השמים ושמי 1. Reg. 8. 27.
 השמים לה יכלכלוך אף כי הבירה
 הזרה אשר בניתי *quantò minus* domus hæc
 quam exstruxi. Sed aliter Gen. 3. 1. Neh. 9. 13. &c. x)
 גם כי תרבו תפלה אינני שומע
 גם תכן גם מספונ רב Gen. 24. 25.
 עמנו d) quod si inferas: ita vel ita faciat mihi
 Deus, dispeream, Deus malè me puniat &c, cuilibet
 propositioni sua constat qualitas, atque particulæ *si*
 consueta significatio. z) Cant. 2. 7. השבעתי

quod non ^a, & לֹא אִם affirmativè
 profectò ^b, quod ^c &c. Quod si חִי
 præcesserit *quàm verè vivit* reddendum,
 tunc nullo respectu ad aliquam impreca-
 tionem habito, אִם nihilominus si-
 gnificat negativè *tàm verè non* ^e, &
 לֹא אִם affirmativè *tàm verè* ^f.

L 3 §. 176.

אִתְּכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם — אִם תְּעוּרוּ
 אִתְּכֶם תְּעוּרוּ אִתְּכֶם הַחֶבְרֹה *ut ne exci-*
etis, & ne &c. a) Gen. 14. 22. 23. הָרִימֹתִי יָדַי
 — אִם מִחוּט וְעַד שְׂרוּךְ נֶעַל וְאִם אִקָּח
 מִכָּל אֲשֶׁר לִי *elevatis ad Supremum manibus*
juravi, quod non — quod non inquam accepta-
 rus sim &c. b) Job. 1. 11. אִם לֹא עָלַי פְּנִיךָ
profectò in faciem tuam &c. c) Jer. 42. 7.
 יְהוָה יְהוּדָה בְּנֵי לַעֲרֵי אִמְרָתִי וְנֶאֱמַן אִם
 לֹא כִכְלֵה הָרֵד בָּר אֲשֶׁר יִשְׁלַחךָ יְהוָה
quod profectò secundum omne
verbum &c. e) 1. Sam. 14. 45. חִי יְהוּדָה אִם
quàm
verè bibit Dominus, tàm verè non cadet de &c. Gen.
 42. 15. חִי פַרְעֹה אִם תִּצְאוּ מִזֶּה
quàm
verè bibit Pharao, tàm verè non exhibitis hinc. f)
 Num. 14. 28. חִי אֲנִי נֶאֱמַר יְהוּדָה אִם
 לֹא כִאֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם בְּאָזְנֵי כֵן אֲעִשֶׂה

§. 176. **וְ** in eadem sententiâ repetitum, disjunctivè sumitur pro *sive* g.

§. 177. Præter hæc sumitur quandoque **וְ** pro Conjunctione Concessivâ *si vel maxime, quamvis* h &c, ac pro Causali *quia, quandoquidem* i.

§. 178. Quin imò hoc ipsum **וְ** sumitur quandoque pro Adverbio 1. Affeverandi *Certè, profectò, omninò* k &c. 2. Interrogandi *An, num, utrum, annon* l. 3. Temporis tam indeterminati *quum, quando*

וְ *quam verè* **וְ** *vivo* Ego **וְ** *tam verè* sic faciam vobis. g) Eccl. 5. 11. **אִם** **מַעַט** **אִם** **יֵאכַל** **הַרְבֵּה** *sive parum, sive multum comederit.* h) Num. 12. 18. **אִם** **יִתֵּן** **לִי** **בֶּלֶק** *si vel maxime daret mihi* &c. Jes. 1. 19. **אִם** **יִהְיוּ** **חַטָּאִיִּם** **כַּשְׁנִיִּם** *quambis fuerint peccata vestra sicut dibaphum.* i) Gen. 23. 13. **אֵךְ** **אִם** **אַתָּה** *age! quandoquidem tu is es.* k) Hof. 12. 12. **אִם** **נִלְעַד** **אֲוֹן** **אֵךְ** **שׂוֹא** **הָיוּ** *Certè Gilead iniquitas, omninò vanitas fuerunt.* coll. c. 6. 8. l) Gen. 17. 17. **וְאִם** **שָׂרָה** **הָרַבָּה** **תִּשְׁעִים** **שָׁנָה** **תֵּלֵד** *numquid Sara, an nonagenaria pariet?* Gen. 27. 21. **הֲאֵתָה** **זֶה** **בְּנֵי** **עָשׂוֹ** **אִם**

quando, quoties ^m; quàm præteriti
postquam ⁿ.

§. 179. Conjunctio Causalis כִּי quia,
quoniam, quandoquidem, nam, ut,
quòd ^o &c. sumitur quandoque pro
Adversativa sed, at, imò, quin imò, ta-
men, nihilominus P: nonnunquam pro
Concessivâ quamvis ^q; atque pro Ra-
tiocinativâ ideò ^r, ac conditionali si ^s.

§. 180.

לֹא numquid tu es — an minus? ^m) Pro-
v. 24. חָפַח אִם תִּשְׁכַּב לֹא תִחַח quum cubu-
eris, non timebis. Psalm. 63. 7. אִם זְכוֹרְתוֹךְ עָלַי
אִם quoties recordor tui. ⁿ) Gen. 28. 19. אִם
וַיְהִי אֱלֹהִים עִמּוֹ וְשָׁמְרָנִי בְּדַרְךְ
postquam fuerit Deus mecum. ^o) Ex. 3. 11. מִי
אֲנִי כִי אֵלֶיךָ אֶל פְּרַעְרֵה וְכִי אֲוָצִיאוֹ
ut irem ad Pharaonem, & ut educerem. 1. Sam. 14. 3.
וְהָעַם לֹא יָדַע כִּי הֵלֶךְ יְהוֹנָתָן
quòd abierit. ^p) Jcf. 7. 16. כִּי בְּטוֹרֵם יָדַע הַבַּעַר
quin imò antequam cognoscet puer aliquis, coll. ^q) 54.
Jer. 2. 20. כִּי עַל כָּל גְּבוּעָה גְבוּהָהּ
tamen super omni colle alto. ^q) Gen. 8. 21. כִּי יֵצֵר לֵב
כי יצר לב האדם quamvis figmentum cor-
dis humani. ^r) 1. Sam. 2. 25. וְלֹא יִשְׁמְעוּ
ולא ישמעו לקול אביהם כי חפץ יהוה להמיתם
ideò vel idcirco aut propterea voluit &c. ^s) Num. 5.

§. 180. כִּי post formulam jurandi וְחִי
quàm verè vivit, significat tam verè [†];
post expressam autè imprecationem, ne-
gativè exponi debet, per *si non*, vel *nisi* ^u.

§. 181. Etiam כִּי quandoque sumitur
pro Adverbio 1. Asseverandi *profectò* ^x,
vel 2. Dubitandi *fortassis* ^y. 3. Inter-
rogandi *an, num, numquid, utrum, an-
non*. ^z. 4. Temporis tam indeterminati
quum, quando ^a, quàm præteriti *post-
quam* ^b. §.182.

וְאֵת כִּי שָׁטַרְתָּ תַחַרְתָּ אִישׁךָ וְכִי 20.
וְאֵת *si declinasti* — & *si polluta es*. coll.
verf. 19. [†]) 1. Sam. 26. 16. הוּא יְהוָה כִּי בָנִי
וְאֵת *quàm verè viuit Dominus, tam
verè rei estis mortis*. Gen. 42. 16. חֵי פָרְעֹה כִּי
וְאֵת *quàm verè viuit Pharao, tam
verè estis exploratores*. ^u) 1. Sam. 14. 44. כִּי
יַעֲשֶׂה אֱלֹהִים וְכִי יוֹסִיף כִּי מוֹת
תָּמוֹת יוֹנָתָן *nisi omninò moriatur Jonathan*. ^x)
Num. 22. 23. כִּי עָתָה גַם אֹתְךָ הִרְגָתִי
certè nunc etiam te occidissem. ^y) 1. Reg. 18. 27.
כִּי שׂוּחַ וְכִי שׂוֹיג לוֹ וְכִי דָרַךְ לוֹ אֹלֵי יִשָּׁן
*fortassis meditatio, aut fortassis insectatio ei,
aut fortassis iter est ei, fortassis dormit*. ^z) Jel. 29. 16.
כִּי יֹאמֶר מַעֲשֶׂה לַעֲשֹׂהוּ לֹא עֲשֵׂנִי *num-
quid dicet opus de factore suo*. ^a) Gen. 4. 12. כִּי
תַעֲבֹר אֶת הָאֲדָמָה *quum coles hanc humum*. ^b)

§. 182. Quin imò hoc ipsum כִּי videtur nonnunquam sumi pro Pronomine Relativo אֲשֶׁר c.

§. 183. מ ante Infinitivum d; itemque Particulas propinquitatem inferentes e (ubi Infinitivus הֵיטָר subaudiendus), denotat Negationem vel Privationem ne, ut non, vel quod non: Sed in Oratione comparativâ, Positivo in-

M

Com-

Job. 1. 5. וידי כי הקיפו המשתה וישלח
 כִּי postquam circumfissent dies convivii. c) Psalm.
 90. 4. כיום אתמול כי יעבור sicut dies
 hesternus qui praterit. ita Jes. 7. 5. יען כי יעץ
 כִּי quia constituit &c. per-
 inde ut Gen. 22. 16. יען אשר עשית את
 הרבר quandoquidem fecisti hanc rem. Sic Gen. 26.
 13. ער כי גרל מאר ut Num. 11. 20. ער
 על אשר יצא מאפיכם. Similiter Jud. 3. 12. על
 כי עשו את הרע בעיני יהוה eò quòd
 fecerant, ut 2. Sam. 3. 30. על אשר המית
 עקב כי. Itemque Am. 4. 22. את עשהאל
 עקב אשר ut Gen. 26. 5. זאת אעשה לך
 ד) Gen. 16. 2. שמע אברהם בקולי
 גרשת 4. 14. יהוה מלדת e) Gen.
 ne sim
 ויצא קין מפני יהוה 16. Super. 1. c. v.
 ויסוב מאצלו אל מור אחר 1. Sam. 17. 30.

Comparativum latinè elevato, idem est ac *quàm*, vel *quàm ut* f.

§. 184. Neutiquam tamen negaverim, quod interdum מ Infinitivo junctum videatur significare *antequam* g, vel *postquam* h: quemadmodum significatio negativa vel privativa etiam ante Nomina nonnunquam obtinet; quæ interdum Infinitivum היות subaudiunt i.

§. 185. Quanquam מ cui subjungitur ער vel וער plerumque continuationem denotet vel Partis ad partem k, vel loci ad locum l, aut temporis ad
tempus

Gen. 8. 8. וישלח את היונה מאתו Num.
17. 2. וירם את המתות מבין השרפה
1. Sam. 16. 14. ורוח יהוה סרה מעם
טוב שפל רוח אלה f) Pro. 16. 19. שאור
עניים מחלק שלל את גאיהם Gen.
4. 13. גורל עוני מנשוא g) Hag. 2. 16.
מהיותם *antequam* fierent illa, coll. vers. 15. ubi
redditur מטרם h) Hof. 7. 4. וישבות מעור
quiescit esse excitans,
postquam depfit massam, usque ad fermentationem
ejus. i) 1. Sam. 15. 23. וממלך וממלך etiam
te sprexit, *ne sis* Rex. k) Jef. 1. 6. רגל וער
ושתי אלה גבולך מים l) Ex. 23. 31. ראש

tempus ^m &c; soepè tamen idem est ac *sive*, vel *tàm* ⁿ.

§. 186. ה exprimit interrogationem vel simplicem, in homine dubitationis ut plurimum aut ignorantiae notam ^o; vel quae negationem ^p constituit aut affirmationem ^q fortiolem, soepè cum indignatione, increpatione, exostulatione, exprobratione, vel admiratione conjunctam.

M 2

§. 187.

מ) סוף ועד ים פלשתים וממרבך עד הנה
 Gen. 46. 34. אנשי מקנך היו עבריך
 משור ⁿ) Ex. 22. 3. מנעורינו ועד עתה
 ער חמור *sive* bos, *sive* asinus. *sive* agnus vivi. Esth. 3. 13. ולאבר את כל
 היהודים ^o) Gen. 27. 21. מנער ועד זקן
 האתה זרה בני עשו אם לנח ^{num tu hices, mi fili Esave, vel non?} ^p) Genes. 4. 9.
 השומר אחי אנכי i. e. nequaquam. Lev. 10. 19.
 ואכלתי חטאת היום היוטב בעיני יהוה
si cum edissem — an bonum esset? i. e. *nequaquam.* exostulantis est. ^q) Ez. 37. 3. ויאמר אלי
 בן אדם התחינך העצמות האלה ^{num vivent, i. e. omnino vivent.} Gen. 3. 11. המן
 העץ אשר צויתך לבלתי אכל ממנו
 אכלת i. e. *omnino* comedisti. increpantis est, ac

§. 187. Interdum ה absque interrogatione merè dubitativum ^r est, aut admirativum ^s.

§. 188. ה in fine vocis adjectum, in Nominibus Loci notat præpositiones in ^r, ad ^u, versus ^x, à ^y; post terminationem verò foemininam הַ— in תַ— mutata, Emphaticum est, seu significationem intendit ⁷.

*l. formaliter
l. virtualiter*

§. 189. ¹ Copulans duo Nomina vel Verba, omitti interdum debet, posteriori nomine in Genitivum ^a, verbo autem in Infinitivum ^b mutato.

§. 190.

exprobrantis Vid. 1. Sam. 2. 27. ^r) Num. 13. 18.

החזק הוּיָה הַרְפָּה הַמַּעַט הוּיָה אִם

רב *num fortis sit, an remissus, num pauci sint, an verò multi.* ^s) Gen. 17. 17. הַלְבֵן מֵאֵה שְׁנָה

^z) יוֹלֵד — הַבְּרִית תְּשִׁיעַם שְׁנָה הַלֵּד ¹) Gen. 12. 10. מִצְרַיִם *in Egyptum.* ^u) Gen. 19. 1.

הָאֲרָצָה וּשְׂתַחֲוּ אֲפִים אֲרָצָה *ad terram usque.* ^x) Gen. 15. 5. הַשְּׁמַיִם *versus coelum.* ^y) Gen.

13. 1. coll. vers. 3. הַנִּגְבֹּה *ab austro.* ^z) Jon. 2. 10. וְשׁוֹעֲתָהּ לַיהוָה *omnimoda salus à Domino.*

מֵה לַיְדֵי כְּבִיתִי עֲשׂוֹתָהּ *domi facit hoc maximum (celus.* Jos. 6. 17. הַמִּזְמַתָּה *diligenter abscondidit.* ^a)

Gen. 3. 16. הַרְכָּה אֲרָכָה עֲצוֹנֶךָ וְהָרוֹנֶךָ *i. e. dolorem conceptus tuus,* ^b) Jos. 7. 7. וְלוֹ

§. 190. 1 ut alibi, ita inprimis 1. ante
 וְשׁ cum suffixo ^c, itemque inter
 Verba finita diversorum subjectorum,
 quorum posterius suum in Nominativo
 expressum non habet ^d, significat Rela-
 tivum אֲשֶׁר qui &c.

2. ante Futura (significatione, non
 semper formâ ^e), ac post verbum הִיָּוֶה
 sensus accidere ^f, denotat Ut.

3. ante Orationem, quæ præmissa vel
 repetit, vel clarius aut arctius exprimit,
 notat particulas explanativas inquam ^g,

M 3 id

וְהוֹאֵלְנוּ וְנִשָּׁב בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן ^h *ô* utinam conati
 essemus manere trans Jordanem. Gen. 25. 1. וְיוֹסֵף

& addidit & duxit, אֲבִרָהִם וַיִּקַּח אִשָּׁה
 i. e. addidit ducere, & amplius juxta §. 105. & iterum
 duxit Abraham uxorem. c) Gen. 24. 29. וְלִרְבֵּקָה

וְתָקַח מִפָּרִי וְתָאֲכַל וְתָתֵן גַּם אֶחָד וְשָׂמוּ לְבֵן
^{cujus} nomen, coll. §. 19. 2. d) Gen. 3. 6. וְתָקַח

& (mulier) dedit etiam Viro suo secum, qui comedit. e) Num. 23. 19. לֵאמֹר

אִישׁ אֶל וַיִּכְזַב וּבֵן אָרֶם וַיִּתְנַחֵם
 ut mentiatur — ut poeniteat eum. f) Gen. 4. 8. וַיְהִי

& accidit, dum essent illi (Vid. §. 197) in agro, ut insurgeret. g) Exod. 12. 41. וַיְהִי

מִקֵּץ שְׁלוֹשִׁים שָׁנָה

id est, h, *idque* i, *nempe*, *nimirum* k &c.

4. ante Orationem præcedenti contrariam, est *Sed, at* l &c.

5. ante Orationem præmissis Tempore priorem, significat *postquam* m.

6. post negationem, hâc repetitâ, idem est ac *nec vel neque* n.

7. post Totum, ante partem nobilio-rem, significat *præcipuè, imprimis* o.

8. In Oratione comparativâ, ante *περίτρισυ* idem est ac *sicut, quemadmodum* p, & ante *ὡσὶδμοστυ* sic q. §. 191.

ויהי וארבע מאות שנה ויהי accidit post 430. annos, accidit *inquam*. h) Gen. 13. 15. לך

אתננך ולזרעך *tibi dabo eam, id est femini tuo.* i) Jof. 32. 7. לחבר ענייכם באמרו

שקר וברבר אביון משפט *verbis fallacibus, idque cum loquitur pauper justa.* k) Jud. 6. 23. קח

את פר השור אשר לאביך ופר השני *nempe* *juvencum istum secundum.* l) Gen. 3. 3. ומפרי

הגן אשר העץ *sed de fructu istius arboris.* m) Jud. 9. 40. וירדפהו אבימלך וינס

מפניו & *persecutus est eum postquam aufugisset.* n) Ex. 20. 4. למה תעשרה לך פסל וכל

תמונה *neque ullam similitudinem.* o) Jof. 2. 1.

ראו ארץ הארץ ואת יריחו & *præcipuè Hierichuntem.* p) Jud. 5. 15. ויששכר כן ברק

כאשר *sicut Jalschar. ita Barak.* q) Nam. 1. 19.

§. 191. כ Similaritudinis *Sicut, secundum, juxta, quasi, tanquam, si, &c.* in eâdem oratione repetitum, ita exponi debet, ut alterutrum (modò prius ^r, modò posterius ^s,) *קְשׁוּבוֹתוֹ* similitudinis denotet, àlterum *דוֹרְדוֹרִי*, *sicut, sic; tàm, quàm; talis, qualis; tantus, quantum.*

§. 192. Hoc ipsum כ soepiùs conjecturale est numeri ^r, temporis ^u, men-

צוּרַת יְהוּדָה אֶת מִשְׁהָ וַיִּפְקְדֵם
quemadmodum praeceperat — *ita* recensuit eos. ^r)
Lev. 7. 7. כַּחֲטָאתָה כֹּאֲשֶׁם *quale* sacrifici-
um pro peccato, *tale* pro delicto. Num. 15. 15. כַּכֶּם
כִּגְרַת יְהוּדָה לִפְנֵי יְהוּדָה *sicut* vos, *sic* per-
egrinus. Lev. 24. 16. כָּל יִרְגְּמוּ בּוֹ כָּל
כִּגְרַת הָעֵרָוָה *omniò* lapidabunt eum
— *tàm* peregrinus, *quàm* indigena. Jos. 14. 11.
כַּכּוֹחִי אָז וְכַכּוֹחִי עַתָּה *quantum* robur me-
um tunc, certè *tantum* est etiam nunc. ^s) Gen. 18.
25. כַּרְשֵׁי כִצְרִיק כַּרְשֵׁי *ut ita* esset justus,
quemadmodum improbus. 1. Reg. 22. 4. כַּעֲמִי
כַּעֲמִי כַּעֲמִי כַּעֲמִי *sic* erit populus meus,
quemadmodum populus tuus; *ita* equi mei, *sicut*
equi tui. ^t) Exod. 12. 37. כֶּשֶׁשׁ מֵאוֹרֶת אֶלֶף
circiter sexcenta millia peditum. ^u) Exod. 11. 4.
כַּחֲצוֹת חַלְיִלָּה אֲנִי וְיֹצֵא

mensuræ ^x, ac loci sive spatii ^y *circa*, *circiter*, *prope*: nonnunquam expressivum veri certè, *planè*, *verè*, *tanquam verè* ^z.

§. 193. Interdum כ inprimis ante Nomina temporis videtur significare *post* ^a. Hinc etiam Infinitivo præfixum, idem est ac *postquam* ^b; cum quo constructum aliàs ob præcedentes notationes significat *sicut* ^c, item *quum*, *dum*, *si* ^d, vel *antequam* ^e.

§. 194.

um noctis. x) Ruth. 2. 17. ויהי כאיפה ויהי *circiter* Ephra hordei. y) Num. 11. 31. כדרך יום כה וכדרך יום כה *circiter* iter diei hîc, & *circiter* iter diei illîc. z) Cant. 8. 1. מי ותנך כאח לי *ô* utinam esses *verè* frater meus. a) 1 Sam. 25. 38. ויהי כעשרת הימים *post* decem dies. b) 1. Reg. 1. 21. כשכב ארוני המלך עם *postquam* accubuerit Dominus meus. c) Jel. 5. 24. כאכל קש לשון אש *sicut* consumit stipulam. d) Gen. 39. 18. ויהי כהרומי *quum* extollerem vocem meam. Gen. 44. 30. ככואי אל עבדך אבי *si* venirem ego ad servam tuum Patrem meum. e) Deut. 24. 13. השב תשיב לו ארת העבוס ככוא

§. 194. Præterquam quòd ל *Dati-
vo* ^f inserviat atque *Ablativo* g, fre-
quentius quoque format *Genitivum* Au-
toris ^h inprimis vel Possessoris ⁱ: non-
nunquam etiam *Accusativum* ^k; ac
Nominativum ^l ipsum.

§. 195. ל alteri *distinctionis* extremo
præpositum, idem est ac וּבֵין וְ, vel וְ
inter ^m. Sed si priori Personæ interro-
gativum מַה *quid* præponatur, tunc
N ל al-

השמש *antequam* occumbat Sol. f) Gen. 3. 21.

ויעש יהוה לאדם ולאשתו כתנור

ויגרל המלך שלמה g) 1. Reg. 10. 23.

מזמור h) Psalm. 3. 1. לעושר ולחכמה

i) חרב ליהודה ולגדעון Jud. 7. 20.

בשנת שש מאות שנה לחיו Gen. 7. 11.

ויאב ואבישי אחיו k) 2. Sam. 3. 30.

interfecerunt *Abnerum*. l) 1. Chr.

3. 2. השלישי לאבשלום בן מעכה

coll. 2. Sam. 3. 3. *terius Absalon filius Maachæ*. m)

כי יפלה ממך דבר למשפט Deut. 17. 8.

בין דם לדם בין דין דין ובין נגע

inter sanguinem וְ sanguinem, inter causam

ל alteri vel personæ n, vel rei o junctum, significat *cum*; copulâ, si adfit, omisâ.

§. 196. Idem ל Infinitivo in tempus finitum resolubili (etiam interveniente negatione) junctum, significat *Ut*, tam consecutivum quàm causale P, *quod* q, *ne* r, *donec*

et causam, ac inter lepram et lepram. n) Jud. 11. 12. מיה לי ולך quid mihi *recum* est negotii. Jos. 22. 24. מיה לכם וליחוריה אלהי ישראל. o) Jer. 2. 18. מיה לך quid vobis *cum* Domino. p) Jer. 2. 18. מיה לך לדרך מצרים—ומה לך לדרך אשור tibi *cum* viâ Ægypti? & quid tibi *cum* viâ Assyriæ? p) 2. Sam. 13. 2. ויצר לאמנון להתחלות & tanta Amnoni fuit angustia, *ut* ægrataret. Gen. 23. 8. אם יש ארץ נפשכם לקבור ארץ מתי Deut. 10. 12. כי אם ליראה ארץ יהוה אלהיך—ולאהבה אותו ולעבוד ארץ אלהיך nisi *ut* timeas (Vid. §. 38.) Dominum Deum tuum, & *ut* diligas eum, & *ut* colas Dominum Deum tuum. Gen. 4. 15. וישם יהוה לקין אורץ לבלתי הכורתי אותו *ut* ne percutiat eum. q) Deut. 10. 11. נשבעתי לאבותם ליתת להם ולמיה לית מצאתי חן בעיניך r) Num. 11. 11. לשום ארץ משנה *ne* ponas onus &c. nisi

donec ^s, usque dum ^t, quum ^u, vel postquam ^x.

§. 197. ב Infinitivo præpositum, significat dum ^y, quum ^z, postquam ^a, antequam ^b, quia, quandoquidem ^c, si ^d, etiamsi ^e &c.

N 2

CAP.

potius: quia ponis onus &c. exinde inferre liceat, me non invenisse gratiam in oculis tuis. s) Lev. 24.

12. ויניחוהו במשמר לפרוש להם donec exponeret ipsis Moses. t) Dan. 9. 24. לכלת

הפשע ולהתם חטאות ולכפר עון usque dum cohibeatur prævaricatio &c. u) Gen. 15. 12.

ויהי השמש לבוא quum Sol occumberet. x) Num. 1. 1. השנה השנייה לצאתם an-

no secundo postquam illi egressi essent. y) Gen. 2. 4. בהנראם dum crearentur. z) Jud. 13. 20.

בעלות הלהם quum ascenderet flamma. a) Gen. 33. 18. בכואו מפרן ארם postquam re-

versus esset. b) Gen. 19. 29. כשחרת אלהים antequam perderet Deus. c) 2. Chr. 16. 7.

בהשענך אל מלך ארם quia innixus es. Exod. 16. 7. כשמעו ארת תלונותיכם

quandoquidem audit ille. d) Exod. 3. 18. כאמרי

בהסיר si dixero impio. e) Psalm. 46. 3. ברשע

si vel maxime mutaret terra (locum suum), aut si moverentur

CAP. V. DE FIGVRIS.

§. 198. Figurarū hīc aliæ in Oratione aliquid mutant, ut *Hypallage*, *Synchysis*, ac *Enallage*: alia quid addit, nempe *Pleonasmus*: & contrā alia, sc. *Ellipsis*, aliquid detrahit.

§. 199. *Hypallage* est talis constructionis mutatio, quā de uno dicitur, quod dici debebat de altero: vel uni attribuitur, quod tribuendum erat alteri ^f.

200. *Synchysis* est talis vocis unius ^g, vel plurium ^h *Trajectio*, quā, vel ordine Constructionis naturali turbato, obscurior redditur Oratio; vel integra facta alio, quā quo contigere, ordine, modò per *περόληψιν* seu *Anticipationem* ⁱ,
recen-

montes &c. f) Deut. 2. 34. ונחרם את כל עיר מתים devovimus omnem civitatem hominum, pro כתי העיר i. e. homines civitatis. Jud. 18. האש וארץ העיר שלחו באש אתן לגוג מקום g) Ez. 39. 11. מקום קבר שם קבר בישראל כאורח pro אורח כנשום Gen. 18. 11. כל אוכל חמץ h) Ex. 12. 15. ונכרתה הנפש ההיא מישראל מיום אוכל הראשון עד יום השביעי pro אוכל הראשון ויחמץ מיום הראשון ויג

debet: & pro Nomine nonnunquam Pronomen °.

§. 204. Status Constructus quandoque ponitur pro Absoluto p: & contrà q.

§. 205. Sæpè Adjectivum, Pronomen, Verbum, ac Participium in numero ac genere cum Substantivo suo vel subjecto discrepat, ubi nec distributio invenit locum, nec, nisi coactè, ad sensum respici, dici potest.

§. 206. *Pluralis pro Singulari* quandoque ponitur tam in Verbis ^r, quàm Nominibus ^s, ut nullam designet Eminentiam; sed *indefinitè pluribus tribuatur, quod eorum uni convenit.*

§. 207.

Gen. 2. 20. וְלֹא אָרָם לֹא מִצָּא עֹזר כְּנָגְרוֹ i. e. & *sibi*. Adamus enim subjectum est verbi *invenit*. ita Gen. 1. 27. c. 21. 25. c. 19. 24. Dan. 2. 2. 1 Reg. 8. 1. & c. °)

Num. 25. 4. קַח אֶת כָּל רֹאשֵׁי הָעָם וְהִקַּע אוֹתָם לַיהוָה & *suspende eos*, i. e. qui ex populo deliquerunt. Vid. Jel. 8. 18. c. 10. 12. p)

Jel. 15. 5. עֲגַלְתָּ שְׁלוֹשִׁיָּהּ q) 1. Reg. 22. 27. וְיָבֹזוּ הָעוֹר אֲשֶׁר טָמְאוּ אַחֲוֹתָם 27. *quia polluerant*, i. e. *unus istorum* sc. Sicheim *polluerat sororem ipsorum.* s) Gen. 19. 29. בַּהֶפֶךְ אֶרֶץ

§. 207. *Præteritum* ponitur nonnunquam pro *Præsenti* ^t, interdum pro *Futuro* ^u. Quorum *illud* potissimum contingit in *Oratione*, in quâ modò *Præteritum* adhibetur, modò *Futurum*: *Hoc* imprimis in *vaticiniis*; idque ad *infallibilem Dei præscientiam* denotandam.

§. 208. *Infinitivus* pro quocunque alio *Tempore* poni potest ^x: quemadmodum & aliud *tempus* sæpè in *illum* debet *resolvi* ^y.

§. 209. *Futurum* sæpè ponitur pro *Imperfecto* ^z: interdum etiam

לוט אשר ישב בהן הערים in quibus, i.e. in quatum uná habitaverat Lot. Vid. Gen. 8. 4. 1) Psalm. 1, vers. 1. 2. אשר לא הלך בעצרת רשעים - לא עמר - לא ישב כי אם בתורת יהוה חפצו ובתורתו יהגה Vid. Ps. 72. u) Jes. 9. 2. כי יולד יולד לנו בן דברי רשעים אויב רם x) Pro. 12. 6. 7. ופי ישרים יצולם הפוך רשעים ואינם i. e. insidiantur sanguini, — subvertuntur impii &c. Ex. 8. 11. וירא פרעה כי היתה לו לב ויחזק את לבו & obdurabit animum suum. y) Vid. Ps. 189. 2) Ex. 15. 6. 7. וימין יהוה תרעץ אויב וברוב גאונך תהרוס

iam pro Perfecto^a atque Præsenti^b.

§. 210. Imperativus usurpatur quandoque pro Futuro^c, & contrà^d.

§. 211. Pleonasmus est talis Verborum ac sententiarum abundantia, ut etiam absque eâ sensus integrè exhiberetur. E. G.

§. 212. Quando 1. ad majorem evidentiam verbo subjungitur nomen conjugatum^e. 2. Pronomen separatum subjungitur vel suffixo^f, vel ipsi Nomini^g; licet per Enallagen in Casu sæpè discrepans: ac contrà. 3. Suffixum exprimit Casum obliquum, jam ante per propriam suam notam indicatum

קָמַד תְּשַׁלַּח הַרוֹנֵךְ יֹאכְלֵמוּ כִקֵּשׁ

a) Jud. 2. 1. אַעֲלֶה אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם

b) Job. 3. 19. וְאֲבִינֶה אֶתְכֶם אֶל הָאָרֶץ

quare dat ærumnoso lucem. c) Gen. 12. 1. וְהָיָה בְרֹכָה

pro ותהיה d) Vide §. 71. 73. e) Vid. §. 35.

f) Gen. 27. 34. אֲבָר בְּרֹכְנִי גַם אֲנִי

את יהוה g) Jef. 8. 13. זָכַרְתָּ אֶת הַמָּרָה

Vid. Jef. 7. 14' צִבְאוֹת אֹתוֹ תִקְרִישׁוּן

ולשרת יולד גם הוא b) Gen. 4. 26.

catum¹. Vel 4. Dativus Pronominum Personalium Verbis quibusdam adjicitur, quæ in aliis linguis Europæis eadem respuunt^k.

§. 213. Inter quamplurimas Particulas, quæ hinc inde *abundare* nobis videntur, facilè eminet^l, inprimis *ab initio Orationis* positum^m; quod sæpè præter conversionem temporis nil videtur importare aliud.

§. 214. Rariùs quando literaⁿ alii particulæ significationis isti contrariæ præfigitur, ita *alterutra* ipsarum *abundat*, ut, etiam siⁿ negativè exposueris, commodè tamen exprimi non possitⁿ.

O

§. 215.

ומעץ הרעת טוב ורע לא i) Gen. 2. 17. Vid. §. 19 1. 2. k) Num. 22. 34.
 האכל ממנו Gen. 12. 1. לשון אשוכה לו Cant. 1. 8.
 ותשב Gen. 21. 16. ונס לו Jef. 31. 8.
 הבו לכם Gen. 18. 4. נגזרנו לנו Ez. 37. 11.
 גם דור עשירי לא יבנה Deut. 23. 4.
 ביום I) Gen. 22. 4. להם בקהל יהור
 השלישי וישת אברהם את עיניו
 die tertio *sustulit* Abraham oculos suos. m) Ruth
 ויהי בימי שפוט השופטים l. 1.
 חוקת עולם לדורותם n) Ex. 27. 21.
 מאת הרב תרבו *apud* filios Israel. מאת
 מעט המעט תמעיטו *ab* eo cui multum
 est, multiplicabit, & *ab* eo cui parum &c. (את

§. 215. Eadem Verba repetita Emphasin important, studium, ac affectum vehementiorem °.

§. 216. Sic idem sensus subindè exprimitur verbis diversis, vel meræ emphaseos augendæ ergò^p, vel membri præmissi explicandi clariùs^q.

§. 217. *Ellipsis* est Vocis vel Orationis ad sensum necessariæ *omissio*; sive ejus in præcedentibus aut sequentibus fiat mentio, sive minùs.

§. 218. In formandâ constructione Adjectivi cum Substantivo alterutrum^r interdum deficit.

§. 219. Vox ad sensum explendum deficiens, sæpè virtualiter latet in suâ con-

abundat). 2. Chr. 32. 7. ואֵל תַּחַתּוּ מִפְּנֵי ל' ubi abundare, comprobatur præcedens מִפְּנֵי. Sic Eccl. 8. 13. אֲשֶׁר יִרְאֵה מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים in Jer. 36. 21. מִן הַעֲוֹנוֹת מֵעַל מֶלֶךְ juxta Regem, abundat. o) Dan. 10. 9. חֹזֵק וְחֹזֵק p) Ex. 1. 7. וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצֲמוּ כַמֶּאֱדָר Vid. Jes. 7. 4. c. 51. vers. 1. 2. q) Ex. 12. 2. הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֵם רֵאשִׁית חֳרָשִׁים רֵאשִׁוֹן הוּא לָכֵם לַחֹדֶשִׁי הַשְּׁנֵי שָׁפָה אֶחָת וּדְבָרִים אַחֲרָיִם Gen. 11. 1. labii unius, i. e. verborum eorundem. r) v. g. *Adjectivum*, 1. Reg. 22. 10. וּשְׂכֵמִים אִישׁ עַל induti bestibus, subint. regis, seu *preciosis*. Sed *Substantivum* deficit v. g. 2. Sam. 21. 16. הוּא חַגּוֹר חֲרָשָׁה

conjugatâ ^f, contrariâ ^e, vel analogâ ^u,
& correlatâ ^x.

§. 220. Frequens est *Ellipsis nominis* וַיִּשֵׁי ante Substantiva ea, cum quibus constructum, efficit ex illis Concreta denominativa ^y.

§. 221. In Numeralibus Ordinalibus, deficit quandoque Numeratum *dies* ^z, vel *mensis* ^a. l. *annus*.

§. 222. Nota Casus obliqui sæpè in Pronomine non minùs quàm præpositione deest; adeò, ut iste ex solo contextu sit eruendus ^b.

§. 223.

accinctus *נוֹסוֹ*, scil. *gladio*. s) Genes. 4. 5. וַיַּחַר

וַיַּחַר ^u scil. *חרון* 1. Sam. 13. 8. וַיַּחַר

שבעת ימים למועד אשר שמואל

טוב רש הולך t) Prov. 19. 1. יער

בתומו מעקש שפתיו והוא כסיר

melior est *p. pauper* incedens in simplicitate suâ, quàm

(subint. *dives*) qui perversus est labiis &c. u)

על כן אני זוכה ליהודה כל Ex. 13. 15.

פטר רחם הזכרים וכל בכור בני

אפרו ^z sacrificio omnem apertionem uteri, ma-

sculos (subint. *bestias*); omnem verò primogenitum

filiorum meorum redimo. x) Gen. 6. 4. וילדו

צבע רקמתים y) Jud. 5. 30. להם

לצוארי שלל i. e. שלל ^{z, a} virorum

spolii, h. e. prædatorum seu spoliantium. z, a)

ויהי כאחת ושש מאות שנה Gen. 8. 13.

בראשון באחד לחדש חרבו המים

subint. *mensē*, primo *die* istius mensis, b) Vid. 5. 19. 3.

§. 223. Adverbio *Interrogandi* deficiente, pronunciatione admirationem indicante sensui consulitur^c.

§. 224. Quod latini restringunt per *quoad*, *quà*, *quatenus*, hinc sæpè nudè ponitur^d; apud Arabes^e & Græcos^f in Accusativo.

§. 225. Interdum Verbum ita constructur, ut commodè exponi non possit, nisi alterius cujusdam verbi, constructioni istiusmodi convenientis, includatur significatio^g; quod *Metalepsin* vocant, vel *Syntbesin*.

c) Exod. 6. 3. ושמִי יהוה לֹא נודעתי להם Mich. 5. 1. צעיר להיות coll. Matth. 2. vers. 6. Vid. Genes. 27. 24. 1. Sam. 30. 8. 2. Sam. 18. 29. 1. Reg. 21. 7. Jef. 63. 9. Job. 13. 15, &c. d) Jef. 1. 30. תהיו כאלה נובלת עליהו sicut quercus marcescens *quoad* folia sua. Jer. 41. 5. מגולחי זקן וקרועי בגדים rasi *barbam*, & lacerati *vestes*. Vid. Jud. 1. 7. e) Surat. defraud. v. 16.

מִן יוֹף שֶׁחַח qui custoditur *quoad* avaritiam.

f) Act. 18. 3. ὡςτεν ἵσταν σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην. Vid. Ebr. 10. v. 22. 23. Joh. 6. 10. c. 11. 44. 1. Tim. 4. 2. c. 6. 5. 2. Tim. 3. 8. 1. Pet. 1. 13. 22. Xenoph. Cyrop. lib. 1. p. 3. C. Cyrus celebratur fuisse *εἰδὸς μὲν κάλλιστος*, ψυχὴν δὲ φιλασφωπώτατον καὶ φιλομαθίστατον καὶ φιλοπρόματον. Plato, Timæ: Egyptius sacerdos Soloni inquit: Vos græci νεοὶ ἐστὲ τῆς ψυχᾶς πάντες. Diog. Laërt. vit. Plat. πολὺς ἦν καὶ μέγιστος. ibid. ἐφιλοσόφη τὴν ἀρχὴν ἐν Ἀκαδημία &c. g) Gen. 42. 28. וחררו איש אל אחיו לאמר & trepidarunt unus ad alterum, i. e. trepidè vertit se unus &c. Jef. 7. 6. ונבקענה אלינו

S. D. G.

Pro Chaldaismo Bibli

ordinarie^c, aliorum^d r
ticum inseritur; quod, p
tento, degeschatur, pra

(β) Verbo verò in
exeunte, huic nudè Da
tur, reliquis notis Ḥ Ep
tibus^e.

57. Apocope usitatif
ram Ḥ terminationis No

(c) Dan. 4. 16. c. 5. 10. הַלְּקָה
c. 7. 10. וְשִׁמְשׁוֹנִיָּה (d) 2.

(e) Dan. 2. 5 9.
וּבְהַלְבִּנִי c. 5. 6. וְהַלְבִּינִי
Affirmativum ante Suffixa
exempla ad (b) ex Dan. 5.
&a. Vid. Ebr. Obs. 1. *

(m) Chald. Efr. 5. 9. לְמִבְנֵי
11. 2. Obs. (γ). * ad §. 55.
4. 21. שִׁימוּ * ad §. 56. I
in Infinit. Peal, Dan. 3. 2. מְהַא
coll. §. 46. Obs. 1. ita ibid. v. 19
dum, ex אָחַז Efr. 5. 11. מִמֶּר

(f) Dan. 2. 5. נִוְרֵי v. 33. חֲרֵי
7. 10. רְבוּ pluralis enim est I.
Nor. IV.

the-
re-

am;
mi-
fan-

ite-
וְהָא
&

יטען
לְטַבֵּן
4. 2.

im;
obant
addu-
not.

5. 48.
Efr.
Chald.

אֲתָה
uren-

אָמַר
Dan.
6. 33.

